

POINT (Promotion of Indigenous and Nature Together)

ပွိုင့် (ရိုးရာဝန်းကျင်ဖြင့်တင်ရေးအဖွဲ့)

သတင်းစာစောင်

Volume - 5, Issue # 1 (June 2018)

မာတိကာ

- လျှပ်စစ်ရရှိရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကိုသာ ရည်ရွယ်သည်ဆိုလျှင်။
- “ဒေသခံဌာနေတိုင်းရင်းသားများ ပူးပေါင်းပါဝင်၍ မြေပုံရေးဆွဲခြင်း ဆိုင်ရာအတွေ့အကြုံများကို သွားရောက်တိုင်းတာသူ စောရန်မျိုးအေး ၏ ဖြေကြားချက်များ”။
- ဌာနေတိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိပညာပေးသင်တန်းမှ သင်တန်းသူ/ သင်တန်းသားများ၏ သဘောထားထုတ်ပြန်ကြေငြာချက်
- ဖထီးဂျော်နီရဲ့ နောင်တောင်းရွာနှင့် မဲထာရွာသို့ လေ့လာရေး တစ်ခေါက်။
- အခြေခံထုတ်လုပ်သူများ အကျိုးဖြစ်စေသည့် မျှတသည့် ကုန်သွယ်မှု စနစ် (Fair Trade)။
- **REDD+**ဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာမူကြမ်းအား ဝေဖန်အကြံပြုဆွေးနွေးနိုင် ရန် မြန်မာ **REDD+** websiteတွင် ဖော်ပြ။
- မြင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန်လိုနေသေးသည့် လူထုအခြေပြုလုပ်ငန်းအာမ ခံချက်စနစ်များ။
- ဌာနေတိုင်းရင်းသားများအခွင့်အရေးနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးရေး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များအကြောင်းကို ဒေသအဆင့် ဆွေးနွေးလေ့ လာခြင်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ။
- ၂၃ကြိမ်မြောက် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ ညီလာခံ (COP)
- သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာထောက်ပံ့ရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းအဖွဲ့တွင် ဌာနေ တိုင်းရင်းသားများ၏ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ မူဘောင်မှ တင်ပြဆွေးနွေးချက်
- ကန်ကွန်း ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုအစီအမံ(၇)ချက်။

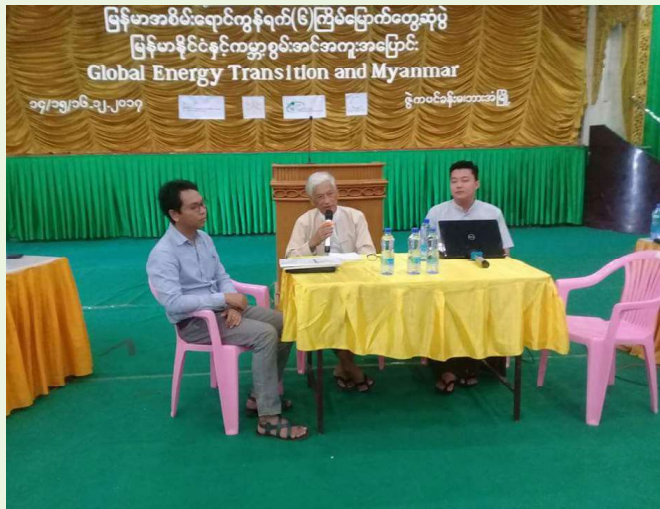
လျှပ်စစ်ရရှိရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကိုသာ ရည်ရွယ်သည်ဆိုလျှင်

ကရင်ပြည်နယ် ဘားအံမြို့ ဇွဲကပင်ခန်းမမှာ ကျင်းပခဲ့တဲ့ မြန်မာအစိမ်းရောင်ကွန်ရက်ရဲ့(၆)ကြိမ်မြောက်တွေ့ဆုံပွဲမှာ စာရေး သူကြားသိခဲ့ရတဲ့ ဒေသခံတစ်ဦးရဲ့ စကားသံဖြစ်ပါတယ်။ သူက ဒီစ ကားတွေကိုဒေါသနဲ့ပြောနေတာမဟုတ်ပါဘူး။ စိုးရိမ်ဝမ်းနည်းစိတ် တွေနဲ့ ပြောနေတယ်ဆိုတာ သူ့မျက်ဝန်း၊ သူ့အမူအယာ၊ သူ့စကား သံတွေက သက်သေပြနေပါတယ်။ စာရေးသူလည်း သူ့စကားသံကို နားထောင်ရင်း တစ်စုံတစ်ရာကို လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးရတော့မယ့် စိတ် မျိုးနဲ့ ကြေကွဲမိတယ်။ တကယ်တော့ အစိုးရက ကျောက်မီးသွေးသုံး ဓာတ်အားပေးစက်ရုံစီမံကိန်းကိုမရမကလုပ်မယ်ဆိုရင် သူတို့ဘယ် လိုမှတားဆီးနိုင်မှာမဟုတ်ဘူးလို့စာရေးသူတွေ့မိတိုင်း အလွန်စိတ် မကောင်း ဖြစ်မိပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ပဲ ဒေသခံတွေဟာ နာမည်နဲ့လိုက်အောင် ဒေသမှာ ဖြစ်ပျက်သမျှအားလုံးကို လည်စင်းခံကြရဦးမယ်လေ။

စာမျက်နှာ - ၂သို့

မြန်မာပြည်မှာ ကျောက်မီးသွေးသုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံစီမံကိန်းတွေ တည်ဆောက်ဖို့ရှိတယ်လို့ သတင်းတွေကြားက တည်းက သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပညာရှင်တွေ၊ အဖွဲ့အစည်းတွေ၊ ဒေသခံတွေက ကန့်ကွက်ခဲ့ကြတာပါ။ ပညာရှင်တွေဆိုရင် အချက်အ

လက်အထောက်အထား ခိုင်ခိုင်မာမာနဲ့ ကျောက်မီးသွေး သုံးလျှပ်စစ် ဓာတ်အားပေးစက်ရုံစီမံကိန်းတွေ မြန်မာပြည်မှာ တည်ဆောက်ဖို့ အဆင်သင့်မဖြစ်သေးဘူးဆိုပြီး အကြိမ်ကြိမ် ကန့်ကွက်ခဲ့ကြတယ်။ ဒေသခံပြည်သူတွေကလည်း အကြိမ်ကြိမ်ဆန္ဒပြ ကန့်ကွက်ခဲ့ကြတယ်။ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရလက်ထက်က ဆောင်ရွက်ဖို့စဉ်းစားခဲ့တဲ့ ကျောက်မီး သွေးစက်ရုံစီမံကိန်း (၁၁)ခု ရပ်ဆိုင်းသွားခဲ့ တယ်။ အခုအစိုးရသစ် လက်ထက်ရောက်တော့ အစိုးရအဖွဲ့အကြီးအကဲတွေ၊ NLDပါတီ အကြီးအကဲတွေက ကျောက်မီးသွေးသုံးပြီး လျှပ်စစ်ထုတ်ဖို့ အသံတွေ လွှင့်ခဲ့ကြတယ်။ ပညာရှင်တွေ၊ အဖွဲ့အစည်းတွေ၊ ဒေသခံ ပြည်သူ တွေက ဆက်လက်ကန့်ကွက်ခဲ့ကြတယ်။

အဲဒီကာလတွေမှာ လက်ရှိအစိုးရက ကျောက်မီးသွေးစက်ရုံ အသစ် မတည်ဆောက်ခဲ့ပေမယ့် ရပ်နားထားတဲ့ တီကျစ်ကျောက်မီး သွေးသုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံကို ပြန်လည်မွမ်းမံပြီး လည် ပတ်ခဲ့တယ်။ နောက်ပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပညာရှင်တွေ၊ အဖွဲ့အစည်းတွေ၊ ဒေသခံပြည်သူတွေ ကန့်ကွက်နေချိန်မှာပဲ လျှပ်စစ် ဓာတ်အားမဂ္ဂိဝပ် ၁၂၈၀ထုတ်လုပ်မယ့် ကျောက်မီးသွေးသုံး လျှပ်စစ်

“ အစိုးရကလုပ်ချင်တာ တစ်ခုတည်းပဲရှိတယ်။ သူတို့က ကျောက်မီးသွေး ကောင်းကြောင်းပဲ ပြောသွားပါ တယ်။ လျှပ်စစ် ထုတ်ရင် အကုန်အကျသက်သာမယ်ပေါ့။ မီးအားလည်း အပြည့်အဝရရှိမယ်လို့ပြောသွားတယ်။ ကျောက်မီးသွေးရဲ့ ဆိုးကျိုး ကိုတစ်ခွန်းမှမပြောဘူး။ လူထုက ကျောက်မီးသွေးမကောင်းမှန်း သိထားပါတယ်။ တစ်ခုခုဖြစ်ရင် ချက်ခြင်း စက်ရုံပိတ် ပေးနိုင်ပါ့မလား။ ဒေသခံတွေရဲ့နစ်နာမှုအတွက် ကရင်ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ အနေနဲ့လည်း ကြားဝင်ဖြေရှင်းပေးတာမရှိပါ ဘူး။ သူတို့နဲ့ တစ်ခါပဲ တွေ့ဆုံရသေးပါတယ်။ စီမံကိန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး သူတို့က မရမကလုပ်မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့က လည်း မရရတဲ့နည်းနဲ့ကန့်ကွက်ပါမယ်။ နောက်ဆုံးမရဘူးဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ဖို့ အစီအစဉ်ရှိပါတယ် ”

အောင်ပင်လယ်လူမှုဝန်းကျင်မဂ္ဂဇင်း အတွဲ ၁၁၊ အမှတ် ၆၃၊ ဇန်နဝါရီ + ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၁၈ပါ အကြောင်းအရာမှ ကောက်နုတ်ဖော်ပြသည်။

ဓာတ်အားပေးစက်ရုံကို ကရင်ပြည်နယ် ဝက်ကြီးကျေးရွာအုပ်စု သုံးအိမ် ကျေးရွာမှာ TCLကုမ္ပဏီနဲ့ Toyo Engineering Corporationတို့ ပူးပေါင်းတည်ဆောက်ဖို့ ကရင်ပြည်နယ်အစိုးရနဲ့ နားလည်မှုစာချုပ် လွှာ ရေးထိုးခဲ့ပါတယ်။ ကရင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ကတော့ ပြည်နယ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့ လျှပ်စစ်ရရှိဖို့ အရေးကြီးတယ်လို့ကြွေးကြော်ပြီး ကျောက် မီးသွေးသုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ တည်ဆောက်ရေးခြေလှမ်း တွေကို ရှေ့သို့ တစ်လှမ်းချင်းတိုးကပ်ခဲ့တယ်။ ဒါတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး စာရေးသူအကြိမ်ကြိမ် ရေးခဲ့ပြီးဖြစ်လို့ အသေးစိတ်တော့ ရေးပြမနေ တော့ပါဘူး။

ဒီနှစ် မြန်မာအစိုးရကရင်ကွန်ရက် (၆)ကြိမ်မြောက်တွေ့ဆုံ ပွဲလုပ်မယ်ဆိုပြီး အစည်းအဝေးလုပ်တော့ ကရင်ပြည်နယ်နဲ့ မွန်ပြည် နယ်နေရာတစ်ခုခုမှာလုပ်ဖို့ ရွေးချယ်ခဲ့ကြတယ်။ ကရင်ပြည်နယ်ကို ပထမဦးစားပေး၊ လုပ်ခွင့်မရရင် မွန်က ဒုတိယဦးစားပေးပေါ့။ တွေ့ ဆုံပွဲလုပ်ရက်ကတော့မှ ကရင်ပြည်နယ်မှာ လုပ်ခွင့်ရခဲ့တယ်။ မြန်မာ အစိုးရကရင်ကွန်ရက်တွေ့ဆုံပွဲကို ကရင်ပြည်နယ်မှာ လုပ်မယ်ဆိုတော့ ကျောက်မီးသွေးသုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံကို ကန့်ကွက်ဖို့ စီစဉ်တာလို့ အားလုံးကထင်ကြမှာပါ။ တကယ်တော့ မြန်မာအစိုးရ ကရင်ကွန်ရက် ကရင်ပြည်နယ် ဘားအံမြို့ ဇွဲကပင်ခန်းမမှာ တွေ့ဆုံ ပွဲလုပ်ခဲ့တာ ကျောက်မီးသွေးကို ကန့်ကွက်တယ်ဆိုတာထက် မြန်မာ ပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့၊ ကရင်ပြည်နယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့ လျှပ်စစ်ရနိုင် မယ့်နည်းလမ်းတွေ၊ လုပ်ဆောင်ရမယ့်ကိစ္စရပ်တွေ၊ ရှောင်ကြဉ်ရမယ့် ကိစ္စရပ်တွေ၊ ပြဌာန်းရန်လိုအပ်နေတဲ့ ဥပဒေတွေ၊ နည်းဥပဒေတွေ စသဖြင့် ဘက်ပေါင်းစုံကနေ ဆွေးနွေးအကြံပြုခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ တွေ့ဆုံပွဲရဲ့ ခေါင်းစဉ်ကိုတောင် “မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကမ္ဘာ့စွမ်းအင်အကူး အပြောင်း” လို့ ပေးခဲ့တာပါ။ အဲဒီတွေ့ဆုံပွဲက ဆွေးနွေးချက်တွေကို ကရင်ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့ကသာ လက်တွေ့အသုံးပြုမယ်ဆိုရင် ပြည် နယ်အတွက် အလွန်အကျိုးရှိမှာအသေအချာပဲလို့ စာရေးသူ အကြံ ပြုချင်ပါတယ်။

မြန်မာအစိုးရကရင်ကွန်ရက်တွေ့ဆုံပွဲမှာ ကရင်ပြည်နယ် ဒေသခံများ၊ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ကဏ္ဍအလိုက် တတ်သိပညာ ရှင်များ၊ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များမှာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အရပ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများ၊ ဒေသတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကရင်ပြည် နယ်အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ သတင်းမီဒီယာ များ တက်ရောက်ခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီတွေ့ဆုံပွဲပြီးတော့ တက်ရောက် လာတဲ့ ပညာရှင်တွေ၊ အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းတွေ၊ ဒေသခံတွေစုပေါင်း ပြီး သဘောထားကြေညာချက်တစ်စောင်ကို ထုတ်ပြန်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီသဘောထားကြေညာချက်ကို သက်ဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့များ၊ လွှတ် တော်ကိုယ်စားလှယ်များအပါအဝင် နိုင်ငံတော်သမ္မတနဲ့ နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ဆီအထိ ပေးပို့သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သဘောထား ကြေညာချက်မှာ မြန်မာပြည်တွင် လျှပ်စစ်စွမ်းအင်လုံလောက်စွာရရှိဖို့ လုပ်ဆောင်ရမယ့်အချက်တွေ၊ စွမ်းအင်ဆိုင်ရာ အခြေခံမူတွေ၊ ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အကြံပြုချက်တွေ ပါဝင်ပါတယ်။ သဘောထားကြေ ညာချက်လို့ဆိုပေမယ့် တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် လိုအပ် ချက်တွေကို အကြံပြုတင်ပြထားတာတွေရပါတယ်။

မြန်မာအစိုးရကရင်ကွန်ရက် တွေ့ဆုံပွဲကျင်းပနေတဲ့အချိန် မှာပဲ ကရင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က မြန်မာအစိုးရကရင်ကွန်ရက် ပညာ

ရှင်တွေနဲ့ တွေ့ဆုံဖို့တောင်းဆိုလာပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဇင်ဘာ၁၅ ရက် ညနေပိုင်းမှာ မြန်မာအစိုးရကရင်ကွန်ရက် ပညာရှင်အဖွဲ့နဲ့ ပြည် နယ်ဝန်ကြီးချုပ်တို့ တွေ့ဆုံခဲ့ကြပါတယ်။ ဝန်ကြီးနဲ့တွေ့ဆုံမှုက အချိန် နှစ်နာရီလောက်ကြာပါတယ်။ အဲဒီမှာ ဝန်ကြီးချုပ်က ကရင်ပြည်နယ်ရှိ ဒေသခံတွေလိုလားနေတဲ့ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိဖို့နဲ့ ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်စေဖို့ ကျောက်မီးသွေးစက်ရုံစီမံကိန်းကို လက်ခံရခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ အခြားစီမံကိန်းတွေက လာရောက်ဆွေးနွေးပေမယ့် တွက်ချေမကိုက် တဲ့အတွက် ကျောက်မီးသွေးစီမံကိန်းကို လက်ခံလိုက်ရခြင်း ဖြစ်တယ်။ သူကိုယ်တိုင်လည်း ကျောက်မီးသွေးကို မကြိုက်ဘူးလို့ ပြောပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြန်မာအစိုးရကရင်ကွန်ရက်ပညာရှင်အဖွဲ့က ပြန်ပြည့်မြဲ စွမ်းအင်နဲ့ လျှပ်စစ်ထုတ်ဖို့ဆန္ဒရှိရင် ကူညီဖို့ အဆင်သင့်ပဲလို့ ပြောခဲ့ ပါတယ်။ မြန်မာအစိုးရကရင်ကွန်ရက်ပညာရှင်အဖွဲ့နဲ့ ကရင်ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်တွေ့ဆုံမှုအရ စာရေးသူ မြင်တာလေးပြောပြချင်ပါတယ်။

ကရင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ကိုယ်တိုင်က ကျောက်မီးသွေးကို မကြိုက်ပါဘူးတဲ့။ ပြန်ပြည့်မြဲစွမ်းအင်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ ကုမ္ပဏီတွေ လာ ကြပေမယ့် တွက်ခြေမကိုက်လို့ မလုပ်ချင်ဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် ကျောက် မီးသွေးနဲ့ လျှပ်စစ်ထုတ်ဖို့ ရွေးချယ်ခဲ့ရတာပဲတဲ့။ ဒီတော့ ကျောက်မီး သွေးမသုံးဘဲ လျှပ်စစ်ထုတ်လို့ရရင် ကျောက်မီးသွေးကို မသုံးချင်ဘူး လို့ ဆိုလိုရင်းလို့ စာရေးသူမြင်မိပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ မြန်မာအစိုးရ ကရင်ကွန်ရက်ပညာရှင်အဖွဲ့က ကရင်ပြည်နယ်မှာ ပြန်ပြည့်မြဲစွမ်းအင် နဲ့ လျှပ်စစ်ထုတ်ဖို့ ကူညီပေးချင်တယ်လို့ ဆိုလာတယ်။ သူတို့မှာ နည်း ပညာရှိတယ်။ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းတွေရှိတယ်။ လုပ်နိုင်မယ့် ကုမ္ပဏီလည်းရှိတယ်။ ဝန်ကြီးချုပ်အနေနဲ့ ကျောက်မီးသွေးကို ငြင်း ပယ်ပြီး ပြန်ပြည့်မြဲစွမ်းအင်ကို အသုံးပြုမယ်ဆိုတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက် ဖို့ပဲလို့မယ်လို့ စာရေးသူမြင်မိပါတယ်။ ဒီလိုမှသာ ကရင်ပြည်နယ်က ပြည်သူလူထုတွေဟာ ကျောက်မီးသွေးအဆိပ်ဘေးကနေ ကင်းလွတ် ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လက်ရှိ ကျောက်မီးသွေးစက်ရုံတည်ဆောက်မယ့် နေရာမှာ မြေရှင်းတာတို့ ဘာတို့လုပ်နေတာဟာ လုပ်ငန်းစသလို ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါဟာ တရားမဝင်ဘူးလို့ စာရေးသူမြင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် စက်ရုံနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ EIA၊ SIA၊ EMPမရှိသေးဘူးတဲ့။ ဗဟိုအစိုးရ ရဲ့ခွင့်ပြုချက်နဲ့ လုပ်ငန်းသဘောတူမှု MOUကို ချပြတာမရှိဘူး။ စီမံ ကိန်းလုပ်ဖြစ်ရင် ဘာတွေဖြစ်နိုင်တယ်၊ ဘယ်လို တာဝန်ယူမယ်၊ ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေး ဘယ်လိုလုပ်ပေးမယ်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု၊ လူမှု ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုတွေအတွက် ဘယ်လိုကုစားပေးမယ် စသဖြင့် ပြည် သူကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းချပြတာမရှိဘူး။ အထူးသဖြင့် ပြည်သူသဘော မတူဘဲ စီမံကိန်းကို လုပ်နေတယ်ဆိုတာ လုံးဝမဖြစ်သင့်ဘူး။ ဒေသခံ ပြည်သူတွေသဘောမတူဘဲ အစိုးရကစီမံကိန်းကို ဆက်လုပ်မယ်ဆိုရင် ပဋိပက္ခတွေ ပြင်းထန်လာမှာစိုးရပါတယ်။ စာရေးသူတို့တိုင်းပြည်မှာ လက်ပံတောင်းဒေသလို သင်ခန်းစာယူစရာ စီမံကိန်းတွေ ရှိနေပါတယ်။ ဒီအတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရကို ပြောချင်တာက လျှပ်စစ်ရရှိဖို့ လုပ်တာ မှန်ရင် တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့ လုပ်တာမှန်ရင် သဘာဝပတ်ဝန်း ကျင်နဲ့ ဒေသခံပြည်သူတွေကို ထိခိုက်မှုသက်သာစေမယ့် နည်းလမ်း တွေကိုအသုံးပြုပြီး လျှပ်စစ်ထုတ်ဖို့ပဲ ကြိုးစားသင့်ပါတယ်လို့။ ။

မင်းချစ်နိုင်

လေ တစ်ကြိမ်ထုတ်ဝေသော ပွိုင့် - ရိုးရာဝန်းကျင်မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့၏ သတင်းစာစောင်တွင် စာဖတ်သူများအတုယူပြီးပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်ရန် ဒေသခံဌာနေတိုင်းရင်းသားများ ပူးပေါင်းပါဝင်၍ မြေပုံရေးဆွဲခြင်းဆိုင်ရာအတွေ့အကြုံများကို သွားရောက်တိုင်းတာသူ စောရန်မျိုးအေး၏ ဖြေကြားချက်များကို ဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

စောရန်မျိုးအေး ပြော - ရိုးရာဝန်းကျင်မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့။

မေး ဒေသခံဌာနေတိုင်းရင်းသားတွေနဲ့ ပူးပေါင်းပါဝင်ပြီး မြေပုံရေးဆွဲခြင်းရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်လေး သိပါရစေ ခင်ဗျာ။

ဖြေ ဒေသခံ ဌာနေတိုင်းရင်းသားများပူးပေါင်းပြီး မြေပုံရေးဆွဲခြင်းရဲ့ အဓိကရည်ရွယ်ချက်ရတော့ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ မြေယာအခွင့်အရေး မဆုံးရှုံးဖို့ပါ။ ဥပမာ - ကုမ္ပဏီတွေ၊ အဖွဲ့အစည်းတွေက မြေသိမ်းမှုတွေဖြစ်လာရင်၊ ဒါမှမဟုတ် နိုင်ငံတော်စီမံကိန်းကြီးတွေကို ကိုယ့်ဒေသမှာ ကိုယ့်မြေမှာ ပြုလုပ်လာမှသာ ဒီမြေဟာ ငါတို့မြေဖြစ်တယ်ဆိုတာကို လက်ညှိုးလေးပဲ ထိုးပြနိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဘယ်တောင်ကျောကနေ ဘယ်ချောင်းဘယ်မြောင်အထိကတော့ ငါတို့ ရိုးရာအစဉ်အလာအရ ဘိုးဘွားတွေ ပိုင်ဆိုင်ခဲ့တယ်ဆိုတာကို လက်ညှိုးကလေးသာ ထိုးပြနိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။ မြေပုံနဲ့တကွ ဘယ်လောက်ထိဧရိယာ ကျယ်ဝန်းပါတယ်ဆိုတာကို အချက်အလက်စာရွက်စာတမ်းတွေနဲ့ ခိုင်ခိုင်

မာမာ မပြောနိုင်ခဲ့ကြပါဘူး။ ဒီလို အထောက်အထားမခိုင်မာခဲ့ကြလို့ ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည်က ဒေသခံဌာနေတိုင်းရင်းသားတွေ အပါအဝင် ပြည်သူတွေရဲ့ မြေယာအခွင့်အရေး ဆုံးရှုံးခဲ့ရပေါင်းလဲ များလွန်းလို့ ပြောလို့တောင် မကုန်နိုင်ပါဘူး။ ဒါတွေဖြစ်လာခင် ကြိုတင်ကာကွယ်ဖို့ အတွက် ကိုယ့်ရဲ့ ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက်ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ကြတဲ့ နယ်မြေဧရိယာအားလုံးအတွက် တန်ပြန်မြေပုံရေးဆွဲခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

မေး မြေပုံရေးဆွဲတဲ့အခါမှာ တွေ့ကြုံရတဲ့ စိန်ခေါ်မှုတွေကို သိပါရစေ။

ဖြေ စိန်ခေါ်မှုတွေကို ပြောရမယ်ဆိုရင် အကြီးမားဆုံးကတော့ လူထုပူးပေါင်း ပါဝင်လာဖို့ စည်းရုံးရတဲ့ အခက်အခဲပါ။ ကျွန်တော်တို့ ပွိုင့်အဖွဲ့အနေနဲ့ Do no Harmဆိုတဲ့ ချည်းကပ်နည်းအတိုင်း ဒေသခံတွေရဲ့ စိတ်ဓာတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ မပျက်စီးစေဖို့ လုပ်ဆောင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြေပုံရေးဆွဲတဲ့အခါ ပူးပေါင်းပါဝင်ပေးကြတဲ့ ဒေသခံတွေကို စိတ်ဓာတ်မပျက်ပြားဖို့ နေ့တွက်စရိတ်အဖြစ် ငွေကြေးတစုံတရာမှ မပေးပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ အဖွဲ့အစည်းက ဒေသခံဌာနေတိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ မြေယာအခွင့်အရေး မဆုံးရှုံးဖို့အတွက် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးတာဖြစ်တာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒေသခံတွေရဲ့ ကိုယ့်ဒေသကို အမှန်တကယ်ကာကွယ်ချင်တဲ့

ပရဟိတ စိတ်ဓာတ်နဲ့ ပူးပေါင်းပါဝင်ဖို့ကိုလဲ ရယူလိုတာကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒေသခံတွေကို နေ့တွက်စရိတ်ပေးခဲ့မယ်ဆိုရင် ငွေကြေးပိုင်းဆိုင်ရာကြောင့် ဖြစ်လာနိုင်တဲ့ ပယောဂမကင်းတဲ့ အချက်အလက်အမှားတွေ ရရှိလာနိုင်တာကြောင့်လဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာ နယ်နိမိတ် ကျော်လွန်တိုင်းတာခြင်း၊ ပြီးပြည့်စုံအောင် မတိုင်းတာဘဲ ပြီးစလွယ် တိုင်းတာခြင်း၊ အချက်အလက်များကို အရှိကို အရှိအတိုင်း မဖော်ထုတ်ခြင်း၊ စသဖြင့်ပါ။ ဒါကြောင့် မြေပုံရေးဆွဲတဲ့အခါ ရည်ရွယ်ချက်ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း နားမလည်တဲ့ဒေသ သို့မဟုတ် ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကို အနစ်နာမခံလိုတဲ့ ဒေသတွေမှာ ဒေသခံတွေ ပူးပေါင်းပါဝင်လာဖို့ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရတာ အင်မတန်ခက်ခဲလှပါတယ်။

မေး မြေပုံရေးဆွဲတာကို တားဆီးပိတ်ပင်ခံရတာမျိုးတွေရော ရှိပါသလား။

ရှိတာပေါ့ဗျာ။ မြေပုံရေးဆွဲဖို့ ဒေသတွင်း အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းတွေရဲ့ ခွင့်ပြုချက်ရယူခြင်းကလဲ ဒုတိယစိန်ခေါ်မှုလို့ ပြောရမယ်ဗျ။ မြေပုံရေးဆွဲဖို့ အခြေခံအချက်အလက် ကောက်ကူနေဆဲမှာပဲ ဒေသအာဏာပိုင်အချို့ကတားဆီးပိတ်ပင်လို့ ဆိုင်းငံ့ခဲ့ရဖူးပါတယ်။ ဒီအခါမှာတော့ ပွိုင့်အဖွဲ့က တာဝန်ရှိသူတွေက အဲ့ဒီဒေသရဲ့ အာဏာပိုင်တွေဆီကို သွားရောက်တွေ့ဆုံပြီး ပွိုင့်ရဲ့ စီမံ

ကိန်းဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများနဲ့ အဖွဲ့အစည်းအကြောင်းတွေကို ပြန်လည်မိတ်ဆက်ပြီး ခွင့်ပြုပေးဖို့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ကြရပါတယ်။

မေး မြေပုံရေးဆွဲတဲ့အခါမှာ ပဋိပက္ခတွေ ကြုံတွေ့ရသေးလား ခင်ဗျာ။

ဖြေ အဓိက အကြောင်းရင်းကတော့ ပိုင်နက်နယ်နိမိတ် အငြင်းပွားမှုကိစ္စပါပဲ။ နယ်နိမိတ်ခြင်းထိစပ်နေတဲ့ အိမ်နီးချင်းရွာနဲ့ ပိုင်နက်ဧရိယာ ငြင်းခုံကြတာကလဲ မြေပုံ ရေးဆွဲတဲ့အခါ တကယ်ပဲ အချိန်ကို နှောင့်နှေးစေပါတယ်။ ဒီလိုအဖြစ်မျိုးကြုံရရင် ရည်ရွယ်ချက်ကို ပြန်ရှင်းပြပြီး ညှိနှိုင်းရတာကြောင့် အချိန် ပိုကြာစေပါတယ်။ ရည်ရွယ်ချက်က ကိုယ့်မြေကို ကာကွယ်ဖို့ဖြစ်ကြောင်း၊ မြေပုံရေးဆွဲခြင်းကြောင့် အချင်းချင်း စိတ်ဝမ်းကွဲဖို့ မဟုတ်ကြောင်း၊ ဒေသခံအချင်းချင်းမစည်းလုံးလျှင် အပြင်မှလာသော စီးပွားရေးသမား၊ ကုမ္ပဏီ၊ အဖွဲ့အစည်းတွေကသွေးခွဲရန် လွယ်ကူကြောင်း၊ ဆိုတာတွေကို ပြန်လည်ရှင်းပြရတာကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။

သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း၊ သစ်တောအတန်းအစားကျဆင်းခြင်းတို့မှ ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှုလျော့ချခြင်းနှင့်

ဌာနေတိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိပညာပေးသင်တန်းမှ သင်တန်းသူ/ သင်တန်းသားများ၏ သဘောထားထုတ်ပြန်ကြေငြာချက်

မြန်မာနိုင်ငံတွင် REDD+(သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း၊ သစ်တောအတန်းအစားကျဆင်းခြင်းမှ ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှု လျော့ချခြင်း၊ ကောင်းမွန်သောသစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်မှုလုပ်ဆောင်ခြင်း)အစီအစဉ်ကို ၂၀၁၁ခုနှစ်မှစ၍ စတင်လုပ် ဆောင်ခဲ့ပြီး မဟာဗျူဟာရေးဆွဲသည့်လုပ်ငန်းကိုလည်း ၂၀၁၆တွင် စတင်လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။

ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှ မိမိတို့နိုင်ငံရှိ သစ်တောများကို ထိန်းသိမ်းထားပြီး၊ သစ်တောထိန်းသိမ်း သောနိုင်ငံများကို ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများမှ ငွေကြေးပြန်လည် ထောက်ပံ့ရန်ဖြစ်သည်။ REDD+အစီအစဉ်မှာ သစ်တော ထိန်းသိမ်းခြင်းဖြင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကိုတွန်းလှန်ရန် ကောင်းမွန်သောအစီအစဉ်ဖြစ်သော်လည်း သစ်တောမှီခိုသော ကျေးလက်နေပြည်သူများနှင့် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်ပေးမည့် လူမှုရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ ကာကွယ်မှုအစီအမံများ (REDD+ safeguard)ကို ဥပဒေ၊ မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အပြည့်အဝ ကာ ကွယ်ပေးခြင်းမရှိပါက မြေယာ၊ သစ်တောနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများဆုံးရှုံးလာနိုင်ပြီး၊ အကျိုးအမြတ်ကို လူတစ် စုသာ လွှမ်းမိုးရယူသည့် အခြေအနေများဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါသည်။

ဤသဘောထားထုတ်ပြန်ချက်မှာ သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း၊ သစ်တောအတန်းအစားကျဆင်းခြင်းတို့မှ ကာဗွန် ထုတ်လွှတ်မှုလျော့ချခြင်းနှင့် ဌာနေတိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိပညာပေးသင်တန်းမှ သင်တန်းသူ/ သင် တန်းသားများ၏ သဘောထားထုတ်ပြန်ကြေငြာချက် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် REDD+အကောင်အထည်ဖော်မည်ဆိုပါက -

- (၁) ကုလသမဂ္ဂဌာနေတိုင်းရင်းသား အခွင့်အရေးဆိုင်ရာကြေငြာစာတမ်းပါ(UNDRIP)အချက်များကို လိုက် နာဆောင်ရွက်ရန်၊
- (၂) ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ မြေယာ၊ ပိုင်နက်နှင့် သယံဇာတများကို REDD+လူမှုရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ ကာကွယ်မှုအစီအမံများအရ အသိအမှတ်ပြုကာကွယ်ပေးရန်၊
- (၃) FPICကို စနစ်တကျ လိုက်နာဆောင်ရွက်ပေးရန်
- (၄) သစ်တောမှီခိုသော ကျေးလက်ပြည်သူများနှင့် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ ကာဗွန်အခွင့်အရေးအကျိုး အမြတ်ခံစားခွင့်သေချာစေရန်/ ပြည့်ပြည့်ဝဝရရှိစေရန် ၊
- (၅) တိုင်းရင်းသားစာပေသင်ကြားမှုကို ဘာသာရပ်တစ်ခုအနေဖြင့်ကျောင်းသင်ခန်းစာတွင် ထည့်သွင်းပြီး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်လုပ်ဆောင်ပေးရန်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဖထီးကျော်နီရဲ့ နောင်တောင်းရွာနှင့် မဲထားရွာသို့ လေ့လာရေး တစ်ခေါက်

မဲထားရွာမှ အော်ဂဲနစ်မြက်သွားရောက်လေ့လာစဉ်

ရေးသားသူ - စောအောင်ကျား

ဖထီးကျော်နီကိုသိလားဟု သင်မေးလိုက်လျှင် ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ဌာနေတိုင်းရင်းသားများပြန်ဖြေတာကတော့ “ သိတာပေါ့ ”ဟု သင် ကြားရမည်ဖြစ်သည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ချင်းမိုင်ခရိုင်ရှိ နောင်တောင်းရွာသည် အိမ်ခြေ ၁၀၀ကျော်ရှိသော ကရင်ရွာလေးတစ်ရွာဖြစ်ပါသည်။ ချင်းမိုင်ခရိုင် တွင် တောင်ပေါ်တိုင်းရင်းသားများ(Hill tribes)မြို့ရပ်တွင် ကရင် လူမျိုးသည် လူဦးရေအတော်အတန်များပြားသော လူမျိုးထဲတွင် ပါဝင် ပါသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံသားမှတ်ပုံတင်မရဘဲ တောင်ပေါ်မျိုးနွယ်စု မှတ် ပုံတင်သာ ပေးထားပါသည်။ ထိုင်းအစိုးရအနေဖြင့် ဒုတိယ နိုင်ငံသား ဟု သတ်မှတ်ထားသော်လည်း နိုင်ငံသားနည်းတူ အခွင့်အရေးပေး ထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး၊ ရေမီး စသည် အခြေခံလိုအပ်ချက်များ)ကို လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်သုံးဆယ်ကပင်

အစိုးရက ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုင်းရင်းသားများကို နိုင်ငံသားမှတ်ပုံတင်ပေးထားသော်လည်း အခွင့်အရေးကိုမူ တန်းတူ မရရှိဘဲ ဒုတိယနေရာသာ ပေးထားသည်မှာ ကွာခြားချက်တစ်ခုဟု သုံးသပ်မိပါသည်။

ရွာရှိကရင်လူမျိုးများ၏ ရိုးရာထိန်းသိမ်းမှု၊ နေထိုင်စား သောက်မှုပုံစံများသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကိုထိန်းသိမ်းပြီးသား ဖြစ်သည်မှာ အတုယူစရာဖြစ်ပါသည်။ အာဏာပိုင်များ၏ အသိအ မှတ်ပြုခြင်းကိုလည်း ခံရသည်ကိုသိရှိခဲ့ရပါသည်။ အထူးသဖြင့် မျိုး ဆက်သစ်လူငယ်များသည် ခေတ်မှီပညာရပ်များ၊ နိုင်ငံတကာအသိ ပညာများကို သင်ယူပြီး မိမိရပ်ရွာတွင်ပြန်လာဦးဆောင်သောအခြေ အနေကိုလည်း သဘောကျနှစ်ခြိုက်မိပါသည်။

မြို့ပြယဉ်ကျေးမှု၏ လွှမ်းမိုးခြင်းကိုမခံဘဲ မိမိလူမျိုး၏ ရိုးရာ ဓလေ့များကို ထိန်းသိမ်းသည်သာမက ကမ္ဘာကသိအောင်လည်း လုပ် ဆောင်နေသည်မှာလည်း အားရစရာအဖြစ်သင်ယူရရှိပါသည်။

ဖထီးကျော်နီနှင့် ဆူရဲဇနီး

ဖထီးကျော်နီနှင့် လေ့လာရေးသွားရောက်သူများအမှတ်တရဓါတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်

photo credit : Myo Ko Ko(POINT)

တတိယမျိုးဆက်ကလေးငယ်များသည် ထိုင်းယဉ်ကျေးမှု လွှမ်းမိုးခြင်းကိုခံရပြီး မိမိလူမျိုး၏ ယဉ်ကျေးမှုစာပေ၊ စကားများကို စိတ်ဝင်စားမှုနည်းလာသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။

မြန်မာပြည်ရှိ ကရင်လူမျိုးများသည် ကိုးကွယ် သည့်ဘာသာ၊ နေထိုင်ရာဒေသ၊ ပြောဆိုသည့်စကား ကွဲ သည့်အပေါ်မူတည်ပြီး စည်းလုံးမှုအားနည်းသော်လည်း နောင်တောင်းရွာသည် စည်းလုံးမှုကို တည်ဆောက်နိုင် သည်မှာလည်း သင်ယူစရာဖြစ်ပါသည်။ ထိုအပြင် မိမိ ရွာမြေပုံများကို ကဏ္ဍအလိုက်ရေးဆွဲထားခြင်း၊ ထိုင်းဘာ သာအသံထွက် ကရင်အခေါ်အဝေါ်ဖြင့် ရေးသားထား ခြင်းများသည် အကောင်းဆုံးသက်သေ အထောက်အထား ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိရှိခဲ့ရပါသည်။

နောက်ထပ်လေ့လာရေးသွားခဲ့ရတဲ့ရွာကတော့ မွဲထာရွာ (Maetha)လိုခေါ်ပါသည်။ မွဲထာရွာသည် ထိုင်းလူမျိုးများနေထိုင် သောဒေသဖြစ်ပါသည်။ အော်ဂဲနစ်စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်ဖြင့် အောင်မြင် နေသော ကျေးရွာအုပ်စုလေးဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရ၏ စီမံကိန်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအရင်းအနှီးရှိသူများ၏ လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်မှုမှရှုန်းထွက်ပြီး ၁၉၈၆ခုနှစ်တွင် အော်ဂဲနစ်စိုက်ပျိုးရေးစနစ်ကို စတင်နိုင်သော ရွာဖြစ် ပါသည်။

ရပ်ရွာပိုင်မြေများ မဆုံးရှုံးရလေအောင်သော်လည်းကောင်း၊ အရင်းရှင်များ၏ လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်မှုမခံရလေအောင်သော်လည်းကောင်း စုဖွဲ့ထားသောပုံစံ၊ စုဆောင်းထားသောငွေကြေး၊ စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံသည် လည်း အတုယူစရာဖြစ်ပါသည်။

ဒါ့အပြင် ကျေးရွာမှထွက်သော အောဂဲနစ်အစားအစား များကို ထိုင်းနိုင်ငံဒုတိယမြို့တော်ဖြစ်သော ချင်းမိုင်မြို့သို့ သွားရောက် ရောင်းချပါသည်။ အော်ဂဲနစ်တောင်သူများအတွက် ဈေးကွက်ဖန်တီး ထားပေးသည်အတွက် သွားရောက်ရောင်းချတာကိုလည်း လေ့လာ ရတာ အားရစရာဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ထိုသို့သော ဈေးကွက်မျိုး အစိုးရအနေဖြင့် ဖန်တီးပေးနိုင်လျှင် အော်ဂဲနစ်စိုက်ပျိုး ရေးစနစ်အောင်မြင်လာနိုင်ပါသည်။

လေ့လာရေးခရီးစဉ်မှ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် လက်တွေ့ပြန် လည်အသုံးပြုနိုင်သော အချက်မှာ - **ကွန်ယက်အားကောင်းစေရန် ချိတ်ဆက်ခြင်း၊ မျိုးဆက်သစ်များအား အသိပညာပြန်လည်ဖြန့်ဝေ ခြင်းများဖြစ်ပါသည်။** ဒါ့အပြင် မိမိတို့ဒေသတွင် လက်တလော ပြန် လည်လုပ်ဆောင်မည့်အရာမှာ မိမိကျေးရွာမြေပုံများကို ကဏ္ဍအလိုက် ရေးဆွဲခြင်း၊ ဒေသကရင်လူမျိုးအခေါ်အဝေါ်များကို မြေပုံတွင်ထည့် သွင်းခြင်း၊ ဒေသဆိုင်ရာအကြီးအကဲများ အသိအမှတ်ပြုစေရန် ဖြန့် ဝေခြင်း၊ တင်ပြခြင်း၊ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုများကို ပြန်လည်မြှင့်တင်ထိန်း သိမ်းခြင်းများကို လုပ်ဆောင်သွားရန် အစီအစဉ်ရှိပါသည်။ ဤကဲ့သို့ အပြန်အလှန်လေ့လာမှုခရီးစဉ်များသည် အကျိုးအလွန်ရှိသည်ဖြစ်၍ တခြားမြန်မာနိုင်ငံရှိ ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၊ မူဝါဒရေးရာချမှတ်သူ များအတွက် အလျဉ်းသင့်သလိုပိုမိုစိစစ်နိုင်လျှင် ပိုကောင်းမည်ဟု အကြံပြု ရေးသားလိုက်ရပါသည်။

“ဒေသခံဌာနေတိုင်းရင်းသားများ ပူးပေါင်းပါဝင်၍ မြေပုံရေးဆွဲခြင်းဆိုင်ရာအတွေ့အကြုံများကို သွားရောက်တိုင်းတာသူ စောရန်မျိုးအေး၏ ဖြေကြားချက်များ” စာမျက်နှာ(၅)မှ အဆက် ➤

မေး တခြား အခက်အခဲတွေရှိရင်လဲ ပြောပြပေးပါ ခင်ဗျာ။

ဖြေ အခက်အခဲတွေကတော့ မြေပုံရေးဆွဲခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း ဆောင်တာ အဆင့်ဆင့်ကို ပြုလုပ်ဖို့ ဒေသခံများနဲ့ ဘယ်နေ့ ဘယ်ရက် လုပ်မယ်ဆိုတာကို ချိန်းဆိုတဲ့အခါ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် အားလပ်မဲ့ အချိန်ညှိနှိုင်းရခြင်းနဲ့ ရာသီဥတု အခြေအနေတွေပါ ပဲ။ တခါတရံမှာ ဒေသခံတွေဘက်က တောင်ယာစူးထိုးတာတွေ၊ တခြား လူမှုရေးကိစ္စတွေနဲ့ မအားလပ်သလို၊ ရာသီဥတုကလဲ မိုး တွင်းဆိုရင် မုန်းတိုင်းအခြေအနေနဲ့ လမ်းခရီးမှာ ကားလမ်းရေ ကျော်လို့ လှည့်ပြန်လာခဲ့ရတာတွေလဲ ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။

မေး မြေပုံဆွဲတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုမျိုးအောင်မြင်မှုတွေရရှိခဲ့ သလဲဆိုတာ ပြောပြပေးပါ။

ဖြေ ပြောရမယ်ဆိုရင် ပွိုင့်ကဦးဆောင်ပြီး မြေပုံရေးဆွဲလို့ ဒေသခံ စည်းလုံးမှုအားကောင်းခဲ့တာ မကွေးတိုင်း၊ ငဖဲမြို့နယ်၊ ဂုတ်ကြီး ဒေသတဝိုက်ကတော့ သက်သေပါပဲ။ ၂၀၁၄မှာ မြေလတ်ရွာ၊

၂၀၁၅မှာ ဂုတ်ကြီးရွာ၊ ၂၀၁၆မှာ ဆားပေါက်ရွာ၊ ၂၀၁၇မှာ ဘုံးဘော အုပ်စု၊ လင်းတဲရွာနဲ့ စွန်တဲရွာ၊ ၂၀၁၈မှာ စပ်စီ အုပ်စု ဒီလိုနဲ့ ပြန့်နှံ့လာတာ နယ်နိမိတ်ချင်း ထိစပ်နေတဲ့ ၁၀ရွာ အထိ ပါပဲ။ ဒါဟာ မြေပုံအားဖြင့် ဒေသခံ ဌာနေတိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ စည်းလုံးမှု၊ တက်ကြွမှု၊ ညီညွတ်မှုတွေကို ဖော်ဆောင်လာနိုင်ခြင်း ပဲဖြစ်ပါတယ်။

မေး တခြား ဖြည့်စွက်ပြောချင်တာလေးများ ရှိသေးလားခင်ဗျာ။

ဖြေ ကျွန်တော်တို့ မြေပုံဆွဲတဲ့အခါမှာ ရိုးရာဓလေ့ ထုံးတမ်းပြုမေပုံပဲ ဆွဲဆွဲ၊ ယဉ်ကျေးမှုသမိုင်းပြမေပုံပဲ ဆွဲဆွဲ၊ လက်ရှိ မြေအသုံးချမှု ပြ မြေပုံပဲဆွဲဆွဲ၊ ဘာမြေပုံ ဆွဲဆွဲပေါ့ဗျာ။ အဓိက ကတော့ လူထု ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းက အရေးအပါဆုံးပေါ့ဗျာ။ မိမိမြေ၊ မိမိတော တောင်၊ မိမိရိုးရာဓလေ့၊ မိမိတို့သမိုင်းကို မြေပုံဆွဲ စာတမ်းပြုစု ဖို့၊ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းဖို့က အရေးပါလှတာမို့ အလေးထား ဆောင်ရွက်စေလိုပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အခြေခံထုတ်လုပ်သူများ အကျိုးဖြစ်စေသည့် မျှတသည့်ကုန်သွယ်မှုစနစ် (Fair Trade)

ဤစနစ်သည် လူမှုရေးလုပ်ရားမှုတစ်ခုဖြစ်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများအပါအဝင် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှ အောက်ခြေထုတ်လုပ်သူ စိုက်ပျိုးသူများအား ကုန်သွယ်မှုဖွံ့ဖြိုးစေရေး၊ ဘဝအဆင့်မြှင့်တင်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သည့်စနစ်ဖြစ်ပါသည်။ ထုတ်လုပ်သူနှင့် သုံးစွဲသူတို့၏ ပူးပေါင်းပါဝင်သည့်စနစ် ဆိုလျှင်လည်း မှားမည်မဟုတ်ပါ။ ရှင်းလင်းအောင်ပြောရပါကဈေးကွက်သို့ တင်သွင်းမည့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းရှင်သည် အောက်ခြေစိုက်ပျိုးမွေးမြူ ထုတ်လုပ်သူများအား လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးပံ့ပိုးသည့်စနစ်ဖြစ်ပြီး ယင်းသို့ဆောင်ရွက်သည့်အပေါ်တွင် ရရှိသည့် မျှတကုန်သွယ်စနစ် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် Fair Trade Certificate ဖြင့် ရောင်းချသည့်စနစ်ဖြစ်ပါသည်။

စားသုံးသူအနေဖြင့် ယင်းသို့ မျှတကုန်သွယ်စနစ် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရရှိထားသည့် ကုန်ပစ္စည်းအား ဈေးပိုပေး၍ ဝယ်ယူရန် ဝန်မလေးကြပါ။ ပိုပေးလိုက်သည့်ငွေသည် အောက်ခြေလူတန်းစားများ လူမှုစီးပွားရေးအား အထောက်အကူဖြစ်စေသဖြင့် ပိုရှိသည့်ဈေးနှုန်းကို ပေးလှူသည်သဘောထားကာ ဝယ်ယူသုံးစွဲတတ်ကြပါသည်။ **Fair Trade**သည် ပင်မယုံကြည်ချက်သုံးချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် စနစ်ဖြစ်ပါသည်။ ထုတ်လုပ်သူနှင့် ကုန်သွယ်သူအကြား ညီညွတ်မှုရှိမှု၊ ဆင်ရဲချမ်းသာ ကွာခြားမှုနည်းစေမှုနှင့် မှန်ကန်သည့်ဈေးနှုန်းရရှိခြင်းဖြင့် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးစေမှုတို့ ဖြစ်ပါသည်။

Fair Trade Certificateကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ (International Fair Trade Certification Scheme)နှင့် နိုင်ငံအလိုက်တွင်ရှိသည့် အဖွဲ့အစည်းများက ယင်းတို့၏ သတ်မှတ်သည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း၊ စံ(Criteria)၊ အညွှန်း (Indicator)များနှင့်အညီ စိစစ်ကာ ထုတ်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ **Fair Trade Certification** ထုတ်ပေးရန် စိစစ်ရာတွင် အခြေခံစိစစ်သည့် အချက်များမှာ ထုတ်ပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းပေါ်မူတည်၍ အနည်းနှင့်အများ ကွဲပြားကွာခြားနားမှုရှိသော်လည်း များသောအားဖြင့် အောက်ပါ ပင်မအချက်အပေါ် အခြေခံပါသည်။

- (၃) ထုတ်လုပ်သူများအားငွေလည်ပတ်နိုင်ရန် သဘောတူထားသည့် လျှားထားထုတ်ကုန်တန်ဖိုး၏ ၆၀% ကို ငွေကြိုပေးရမည်။
- (၄) ထုတ်လုပ်သူနှင့် ကုန်သွယ်တို့အကြား ကြားခံဝင်ရောက်မှု မရှိစေရေး နှစ်ဦးနှစ်ဖက်လိုက်နာကြရမည်။

အချို့ **Certification Scheme**များတွင် ကလေးလုပ်သား၊ အစေခံ(ကျွန်)လုပ်သား သုံးစွဲမှုမပြုခြင်း၊ ကုလသမဂ္ဂမှ သတ်မှတ်သည့် လူ့အခွင့်အရေးခံစားခွင့်ရရှိခြင်း၊ မှတ်ကန်သည့် ပိုးသတ်ဆေးဝါး မြေဩဇာသုံးစွဲခြင်း၊ မျိုးရိုးဗီဇပြောင်းလဲထားမှု မပြုခြင်း၊ ရရှိသည့်ဈေးသည် ထုတ်လုပ်စရိတ်နှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးစရိတ်များကို ကာမိသည့် သင့်လျော်သည့် ဈေးနှုန်းဖြစ်ပွားမှုအပေါ်၌ စိစစ်ပါသည်။ တင်ပို့သည့်နိုင်ငံများတွင်လည်း ထောက်ခံချက်ထုတ်ပေးသည့် အဖွဲ့မှသွင်းလာသည့် ကုန်ပစ္စည်းများသည် အမှန်တကယ် ထောက်ခံချက်ရပမာဏကို ရှင်းလင်းခြင်း၊ မှန်/မမှန် စိစစ်မှုပြုပါသည်။

ဤစနစ်အား ဘယ်ဂျီယံ၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ ဒိန်းမတ်၊ နော်ဝေး၊ ဖင်လန်၊ ကနေဒါ၊ ဂျပန်၊ အမေရိကန်၊ ဩစတြီးယား၊ လူဇင်ဘတ်၊ အီတလီ၊ ဆွီဒင်၊ ယူကေတို့နှင့် သုံးစွဲလျက်ရှိပါသည်။ သုံးသပ်ချက်အရ များသောအားဖြင့် အောင်မြင်မှုရှိသော်လည်း အားနည်းမှုများလည်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ဤလုပ်ရားမှုသည် ယူကေတွင်မူ အထူးခေတ်စားသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ **Fair Trade**၅၀ဝမြို့၊ **Fair Trade**ရှိ တက္ကသိုလ် ၁၁၈ကျောင်း၊ ဘုရားကျောင်း ၆၀၀၀၊ စာသင်ကျောင်း ၄၀၀၀ကျော် မှတ်ပုံတင်ထားကြောင်း အစီရင်ခံစာတွင်ပါရှိပါသည်။

- (၁) ကုန်သွယ်သူသည် ကမ္ဘာဈေးကွက် သို့မဟုတ် စားသုံးသူဈေးကွက်ကျဆင်းကာလအတွက် အနိမ့်ဆုံးဝယ်ယူမည့်ဈေးနှုန်း အာမခံရမည်။
- (၂) ပေါက်ဈေး (Market Price) အပေါ် ၁၀%ခန့် ဈေးနှုန်းမြင့်ရောင်းချပြီး ယင်းငွေကိုလူမှုရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းမှု ကိစ္စရပ်များတွင် သုံးစွဲရပါမည်။

၂၀၁၁ခုနှစ်၊ နိုင်ငံ ၆၉နိုင်ငံတွင် စိုက်ပျိုးသူနှင့် လုပ်သား ၁.၂ သန်းကျော်၊ ထုတ်လုပ်သူအဖွဲ့အစည်း ၈၂၇ခု၊ **Fair Trade**အစီအစဉ်မှာ ပါဝင်ခဲ့ပြီး **Fair Trade**အတွက် အပိုထပ်ဆောင်းငွေ(Premium) ပေါင် ၆၅သန်း ခံစားခွင့်ရရှိစေခဲ့ပါသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ မျှတကုန်သွယ်အဖွဲ့ (**International Fair Trade**)၏ ဖော်ပြချက်အရ စားသုံးသူ၏ ၉၀% နှုန်းမှာ **Fair Trade** အမှတ်တံဆိပ်အပေါ် ယုံကြည်မှုရှိကြကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ နှစ်အလိုက် ကမ္ဘာ့မျှတကုန်သွယ်မှုအရောင်း စာရင်းကို အောက်ပါအတိုင်းမှတ်သားရပါသည်။

ခုနှစ်	ရောင်းကုန်ဖိုး
၂၀၁၄	ယူရို ၅, ၉၀၀, ၀၀၀, ၀၀၀
၂၀၁၁	ယူရို ၄, ၉၀၀, ၀၀၀, ၀၀၀
၂၀၁၀	ယူရို ၄, ၃၀၀, ၀၀၀, ၀၀၀
၂၀၀၉	ယူရို ၃, ၄၀၀, ၀၀၀, ၀၀၀
၂၀၀၈	ယူရို ၂, ၉၀၀, ၀၀၀, ၀၀၀
၂၀၀၇	ယူရို ၂, ၃၈၁, ၀၀၀, ၀၀၀
၂၀၀၆	ယူရို ၁, ၆၂၃, ၀၀၀, ၀၀၀
၂၀၀၅	ယူရို ၁, ၁၄၂, ၀၀၀, ၀၀၀
၂၀၀၄	ယူရို ၈၃၂, ၀၀၀, ၀၀၀
၂၀၀၃	ယူရို ၅၅၅, ၀၀၀, ၀၀၀
၂၀၀၂	ယူရို ၃၀၀, ၀၀၀, ၀၀၀
၂၀၀၁	ယူရို ၂၄၈, ၀၀၀, ၀၀၀
၂၀၀၀	ယူရို ၂၂၀, ၀၀၀, ၀၀၀

အထက်ပါဇယားအရ မျှတကုန်သွယ်မှုစနစ် (**Fair Trade**)မှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ ကျင့်သုံးခြင်းမရှိသေးသော်လည်း အနောက်နိုင်ငံများတွင် လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ်တွင် ပုံမှန်တိုးတက်လာပြီး ဆက်လက်ရှင်သန်တိုးတက်ဦးမည်ဟု မျှော်လင့်ရပါကြောင်းမျှဝေလိုက်ရပါသည်။

ကိုးကား။ ။ အခြေခံထုတ်လုပ်သူများ အကျိုးဖြစ်စေသည့် မျှတသည့် ကုန်သွယ်မှုစနစ် (**Fair Trade**)

REDD+ ဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာမူကြမ်းအား ဝေဖန် အကြံပြုဆွေးနွေးနိုင်ရန် မြန်မာ REDD+ website တွင် ဖော်ပြ

အမျိုးသားအဆင့် မြန်မာနိုင်ငံ **REDD+** နည်းဗျူဟာမူကြမ်းအား နည်းပညာဆိုင်ရာလုပ်ငန်းအဖွဲ့များ၏ ကြီးကြပ်ညွှန်ကြားမှုတို့ဖြင့် ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သစ်တောအတန်းအစားကျဆင်းမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အကြောင်းရင်းများအား ဆန်းစစ်ဖော်ထုတ်ခြင်းဖြင့် စတင်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းတို့မှတစ်ဆင့် ကနဦးအဆင့် မူဝါဒများနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များ သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းမူဝါဒများနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး အကြံပြုညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပွဲများ ဆက်တိုက်ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ တဆက်တည်းမှာပင် **REDD+** မဟာဗျူဟာနှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးသားအဆင့်အနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများ၊ အကျိုးဆက်စပ်ပတ်သက်သူများနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခဲ့ပြီး ထိုဆွေးနွေးပွဲများအား ယခုအခါတွင် တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အဆင့်အထိပါ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လွှမ်းခြုံကာ ကျင်းပနေပြီဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ **REDD+**နည်းဗျူဟာမူကြမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ အကြံပြုချက်များပို့မိရရှိစေရန်ရည်ရွယ်၍ အဆိုပါမူကြမ်း မိတ္တူအား **REDD+** မြန်မာဝက်ဆိုက် www.myanmar-redd.org

တွင် ၂၀၁၈ခုနှစ်၊ မတ်လ (၂)ရက်နေ့ မှစပြီး ဧပြီလ ၃၀ ရက်နေ့အထိ လူကြီးမင်းတို့၏ အကြံပြုချက်များကိုရယူရန် ဖွင့်လှစ်ကြေငြာထားပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လူကြီးမင်းတို့အနေဖြင့် **REDD+**ဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာမူကြမ်းအား လေ့လာကြည့်ရှုနိုင်ပါရန်နှင့် ဝေဖန်သုံးသပ်အကြံပြုဆွေးနွေးပေးကြပါရန် လေးစားစွာ တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။ အကြံပြုရာတွင်လည်း အဆိုပြုချက်နှင့် တကွ လူကြီးမင်းတို့ အကြံပြုလိုသော စာမျက်နှာအမှတ်၊ လိုင်းအမှတ်များအား တိကျစွာထည့်သွင်းပေးကြပါရန် မေတ္တာရပ်ခံအပ်ပါသည်။ အမျိုးသားအဆင့် **REDD+** ဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာမူကြမ်းအား အောက်ဖော်ပြပါလင့်တွင် ဝင်ရောက်၍ လေ့လာဖတ်ရှုကာ အကြံပြုနိုင်ပါသည်။

<http://www.myanmar-redd.org/mm/national-redd-strategy-myanmar-document-for-public-comment>

credit : <http://www.myanmar-redd.org>

မြင့်တင် ဆောင်ရွက်ရန် လိုနေသေးသည့် လူထုအခြေပြုလုပ်ငန်း အာမခံချက်စနစ်များ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ၇၀%သော လူဦးရေသည် ကျေးလက် ဒေသတွင် နေထိုင်ကြပြီး စားဝတ်နေရေးအတွက် သစ်တော၊ သစ်ပင်များနှင့် သစ်မဟုတ်သော သစ်တောထွက်ပစ္စည်းအပေါ် မှီခို လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြရပါသည်။ သစ်တောသစ်ပင်များသည် ကျေးလက်နေထိုင်ရင်းသားများ၏ စားဝတ်နေရေးအတွက် အရေးကြီးရုံမျှမက ရာသီဥတုပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရန်လည်းများစွာ အထောက်အကူပြုနေပါသည်။ သို့သော် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် သစ်တောဌာနမှ ကောက်ယူခဲ့သော သတင်းအချက်အလက်များ

အရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သစ်တော ဖုံးလွှမ်းမှု အခြေအနေသည် ၄၂.၉၂% သာ ကျန်ရှိပေ တော့သည်။ သစ်တောဂေဟ စနစ်၏ ၁၀%သည် အသုံး ဝင်သစ်များဖြစ်ကြပြီး၊ ကျန် ၉၀%မှာ သစ်မဟုတ်သော သစ်တောထွက် ပစ္စည်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။ သို့သော်လဲ ယနေ့ထိတိုင် ကျေးလက်နေ ဒေသခံများ၏ စားဝတ်နေ ရေးအဆင်ပြေစေရန်အတွက် သစ်တောထွက် ပစ္စည်းများကို အသုံးပြုမှုမှာ အကောင်းဆုံး အခြေအနေတရပ်အဖြစ် မရပ်

တည်နိုင်သေးပေ။ လူဦးရေ တစ်သန်းတွင် ၂၅%သော ဝင်ငွေ သည် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများမှ ရရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းနိုင်သည်။ သစ်တောထွက်ပစ္စည်းဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။ သစ်တောထွက် ပစ္စည်းလို့ပြောလျှင် လူတော်တော်များများ သစ်လုံး၊ သစ်သား၊ သစ်ပင်ကိုသာ ပြေးမြင်ကြပါသည်။ သစ်မဟုတ်သော သစ်တော ထွက်ပစ္စည်းဆိုသည်မှာ သစ်မာသားမှလွဲ၍ “နွယ်မြက်သစ်ပင် ဆေးဖက်ဝင်” ဆိုသကဲ့သို့ သစ်တောထဲမှရရှိသော သက်ရှိသတ္တဝါ များအတွက် အသုံးဝင်သော အရာမှန်သမျှကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါ

သည်။ ဥပမာ ပျားရည်၊ သစ်ခွ၊ ကြိမ်၊ ဆေးဖက်ဝင်နွယ်ပင်များ၊ သစ်ဥ၊ သစ်ဖု၊ သဘာဆိုးဆေးများ၊ မှို ဝဥ၊ ဖျံဥ စသည်တို့ဖြစ်သည်။

ကျေးလက်နေဒေသခံများသည် သစ်တောထွက်ပစ္စည်း များကို ဈေးကွက်ဖောက်ထွက်နိုင်ရန်၊ ပိုမိုကောင်းမွန်သော ထွက်ကုန်များရရှိလာစေရန် နည်းပညာပိုင်းတွင် အားနည်းနေပါ သဖြင့် သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများကို ကုန်ကြမ်းအဖြစ်သာ ရောင်းချကြပါသည်။ ထိုအကြောင်းအရာများနှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံရှိ သစ်တောထွက် ပစ္စည်းများကို ဈေးကွက်ချဲ့

ထွင်၍ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အာရှတန်းဝင် ထွက်ကုန်များ ဖြစ်ပေါ်လာစေရန်အတွက် လူထုအခြေပြု သစ်မဟုတ် သော သစ်တောထွက် ပစ္စည်း လုပ်ငန်းကို အကောင်အထည် ဖော်လာကြပါသည်။ ဥပမာ- အချို့သော ဒေသများတွင် ဝါးနှင့် ပတ်သက်၍ တစ်ပိုင် တစ်နိုင် အိမ်တွင်းမှ လုပ်ငန်း များပြုလုပ်လာကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ သစ်တောထွက် ပစ္စည်းများကို ဈေးကွက်ချဲ့ ထွင်၍ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အာရှတန်းဝင် ထွက်ကုန်များ

ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် ပွိုင့် (ရိုးရာဝန်းကျင် မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့)နှင့် NTFP-EPတို့ပူးပေါင်း၍ ၂၀၁၈ခုနှစ် မတ်လအထိ ၂၃ ရက်နေ့ ထိ ပဲခူးမေတ္တာဖွံ့ဖြိုးရေးစင်တာတွင် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံမှ ဆရာ/မ များက “လူထုအခြေပြု သစ်မဟုတ် သော သစ်တောထွက်ပစ္စည်းလုပ်ငန်းနှင့် လူထုပူးပေါင်းပါဝင်သော အာမခံချက်စနစ်” အကြောင်းကို ၅ ရက်သင်ကြားပို့ချခဲ့ပါသည်။ လူထုအခြေပြုစီးပွားရေး လုပ်ငန်းဆိုသည်မှာ သစ်မဟုတ်သော သစ်တောထွက်ပစ္စည်းကို အခြေခံ၍ လူနေမှုအဆင့်အတန်းမြှင့်

တင်ပေးရန်၊ ဒေသခံဝင်ငွေ တိုးပွားလာစေရန်၊ သစ်တော ဂေဟစနစ် စီမံအုပ်ချုပ်မှုတိုးမြှင့်ပေးရန်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်များပိုမို ဖွံ့ဖြိုးကောင်းမွန်လာစေရန် ရည်ရွယ်၍ ဒေသခံများ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျပ်ဝင်စီမံခန့်ခွဲသော လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်း လုပ်ငန်းများ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် မျှတသော ကုန်သွယ်မှု စနစ်ဖြင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများအကြား ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိခြင်း၊ အပြန်အလှန်လေးစားခြင်း နှင့်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းအားဖြင့်၊ ထုတ်လုပ်သူ၊ စားသုံးသူနှင့် အလုပ်သမားများကြားတွင် အခွင့်အရေးရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကုန်တင်ကားတစ်စီးလိုရာ ပန်းတိုင်သို့ ရောက်ရှိရန် အလို့ငှာ ခိုင်ခံ့သော အင်ဂျင်၊ အရှေ့သို့ ရောက်ရန်အတွက် ဘီးများ၊ ကားဘီးလေးဘီးကို ထိန်းချုပ်ပေးရန် (steering)၊ ဦးတည်ရာနေရာ ပြရန်အတွက် တောက်ပသော အလင်းရောင်၊ သင့်တော်သော ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်းများနှင့် ကောင်းမွန်သော လမ်းလိုအပ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ပင် ရေရှည်တည်တံ့သော လူထုအခြေပြုလုပ်ငန်းအောင်မြင်ရန်အတွက် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ၊ လူအရင်းအမြစ်များ၊ ဈေးကွက်၊ ကွန်ယက်ချိတ်ဆက်မှု၊ လူမှုရေးရာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ငွေကြေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ကောင်းမွန်သော စီမံခန့်ခွဲမှု တို့လိုအပ်ပါသည်။

မိမိလုပ်ငန်းအောင်မြင်ရန်

- ၁။ ဒေသခံများ၏ စားဝတ်နေရေး အခြေအနေများကို အကဲဖြတ် ဆန်းစစ်ခြင်း၊
- ၂။ အခြေခံသဘောတရားများ တည်ဆောက်ခြင်း၊
- ၃။ ဈေးကွက်၊ ထုတ်ကုန်၊ ထုတ်လုပ်မှု၊ အဖွဲ့အစည်းကဲ့သို့သော ဦးစားပေးသတင်းအချက်အလက်များ စုဆောင်းခြင်း၊
- ၄။ စီးပွားရေး ပုံစံရယူခြင်း၊
- ၅။ စီးပွားရေး စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း၊
- ၆။ ဈေးကွက် ရှာဖွေခြင်းကဲ့သို့သော အဆင့်များဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်သင့်ပေသည်။

မိမိ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို အနည်းဆုံး ၆လ တစ်ကြိမ် လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း၊ လိုက်လျောညီထွေပြောင်းလဲခြင်း၊ ပြင်ဆင်မွမ်းမံခြင်းတို့ ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။ ဈေးကွက်သည်အမြဲပြောင်းလဲနေသကဲ့သို့ အသုံးပြုသူများသည်လည်း ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းအသစ်၊ နည်းပညာအသစ်ပေါ်မူတည်၍ အမြဲပြောင်းလဲနေပါသည်။ သုံးစွဲသူများကို စိစစ်ရာတွင် ထုတ်ကုန်တခုကို ဘာကြောင့်အသုံးပြုတာလဲ၊ ဘယ်သူတွေက ဝယ်နေတာလဲ၊ ဘယ်နေရာဒေသမှာ အများဆုံးလိုအပ်နေတာလဲ၊ ဝယ်ယူလိုအောင် ဘာတွေက ဆွဲဆောင်လွှမ်းမိုးထားတာလဲ၊ ဘယ်အချိန်မှာ အဝယ်များတာလဲ၊ ဈေးဘယ်လောက်ပေးရလဲဆိုတာ သုတေသနပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအတွက် ကြိုတင်ငွေကိုလဲ မကြာခဏ ပြန်လည်စစ်ဆေးပေးရန် လိုအပ်ပါသေးသည်။ လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်

သက်၍ ရေရှည်အောင်မြင်မှုရရှိရန် နည်းဗျူဟာများကို သတ်မှတ်ထားရမည်။ မိမိလုပ်ငန်းကို ဘယ်အတိုင်းအတာထိ သွားမှာလဲ၊ ဈေးကွက်ရအောင် မည်ကဲ့သို့ပြုလုပ်မည်နည်းတို့အပေါ် မူတည်၍ သုတေသနပြုလုပ်ခြင်း၊ ရောင်းအားမြှင့်တင်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ သုံးစွဲသူများ၏ လိုအပ်ချက်ကို ဆန်းစစ်ခြင်း၊ ဝန်ထမ်းစွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ခြင်းများ ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။ သို့မှသာလျှင် မိမိထွက်ကုန်များ အောင်မြင်မှုရရှိပေနိုင်မည်။

ယနေ့ခေတ်တွင် သဘာဝနည်းဖြင့် စိုက်ပျိုးခြင်းစနစ်ကိုအခြေခံ၍ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ ဂေဟစနစ်၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးကို လိုက်လျောညီထွေအောင် ပြုလုပ်ရန် ကမ္ဘာတဝှမ်းလူထုပူးပေါင်းပါဝင်သော အာမခံဖြိုးတိုးတက်မှု (PGS- Participatory Guarantee System) စနစ်ကို ကျင့်သုံးလာကြပါသည်။ သဘာဝနည်းဖြင့် စိုက်ပျိုးခြင်းသည် ထုတ်လုပ်မှုစနစ်ဖြစ်ပြီး မြေကြီးနှင့် ဂေဟစနစ်၊ လူသားများအတွက် ကောင်းမွန်စေပါသည်။ မိရိုးဖလာနည်း၊ နည်းပညာအသစ်နှင့် သိပ္ပံနည်းဖြင့် ပေါင်းစပ်ခြင်းအားဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို အကျိုးဖြစ်စေရုံသာမက သက်ရှိဘဝနေထိုင်မှုအရည်အသွေးကိုလဲ ကောင်းမွန်စေပါသည်။ PGS စနစ်သည် အရည်အသွေး အာမခံချက်စနစ်ကို အဓိကရည်ရွယ်ပါသည်။ ထုတ်လုပ်သူများ တက်တက်ကြွကြွပါဝင်လှုပ်ရှားခြင်းဖြင့် ဆက်စပ်ပတ်သက်သူများ အကြားယုံကြည်မှု၊ လူမှုရေးကွန်ယက်နှင့် အသိပညာဖလှယ်ရန် အဓိကရည်ရွယ်ပါသည်။ ၂၀၀၉ ခုနှစ် ဘရာဇီးနိုင်ငံတွင် ပထမဦးဆုံးသော PGSစတင် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၃ခုနှစ်တွင် တိုက်ကြီး၅တိုက်မှ PGSအဖွဲ့ဝင် ၄၀ ယောက်နှင့် စတင်ခဲ့ပြီး အဖွဲ့ဝင် ၅၀၀၀၀ ကျော်ကိုလဲ အကျိုးအမြတ်ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာကြိမ်လိုအပ်ချက်၏ ၈၀% ကို ဖြည့်ဆည်းပေးနေသော နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကြိမ်မျိုးစိတ်ပေါင်း ၆၀၀ရှိသည့်အနက် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် မျိုးစိတ် ၃၅၀ခန့်ရှိပြီး မျိုးစိတ် ၆-၇ ခုခန့်ကို ကြိမ်ပရိဘောဂလုပ်ငန်းတွင် စီးပွားဖြစ်ကုန်သွယ်ကြပါသည်။ သို့သော် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် ကြိမ်စိုက်ပျိုးသူများကို ထောက်ပံ့သောမူဝါဒမရှိသဖြင့် ရပ်ရွာအဆင့် ကြိမ်ထုတ်ခြင်းကို နှစ်ပေါင်းများစွာ ကန့်ကွက်ခံထားရပါ

သည်။ တိုင်းနှင့် ပြည်နယ်အဆင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများနှင့် သုတေသနပြုခြင်း၊ အင်တာဗျူးခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် PGS ကြိမ်စနစ်ကို ဖော်ဆောင်ခဲ့ပြီး လယ်သမားများ၊ ရက်ကန်းသည်များ၊ အစိုးရဝန်ထမ်း၊ သိပ္ပံပညာရှင်များ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ၊ NGOs ကိုယ်စားပြုသူများထံမှ အကြံပြုချက်နှင့် အချက်အလက်များရရှိရန် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများကျင်းပခဲ့ပါသည်။ တရားဝင်မှု၊ ရေရှည်အကျိုးရှိသော ထုတ်လုပ်မှု၊ သဘာဝအတွက် ရေရှည်အကျိုးရှိမှု၊ လူမှုယဉ်ကျေးမှုအချက်များနှင့် ခြေရာခံနိုင်မှုတို့အပေါ် မူတည်၍ စံချိန်စံညွှန်းများ သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ စံနှုန်းသတ်မှတ်ပြီးသည့်အခါတွင်လဲ ရှေ့ပြေးစမ်းသတ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၄၊ ၂၀၁၅ စမ်းသတ်ကာလအတွင်း ကြိမ်ထုတ်ကုန်များကို နယူးမက္ကစီကို (New Mexico)၊ USA နိုင်ငံများသို့ နိုင်ငံတကာလက်မှုအနုပညာဈေးကွက်တွင် အောင်မြင်စွာရောင်းချနိုင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၇တွင် UK နိုင်ငံ အထိချဲ့ထွင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

စနစ်တို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသေးစားတောင်သူလယ်သမားများအတွက် PGS လက်မှတ်ရရှိရန်ခက်ခဲပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မူဝါဒနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွင် PGS ကို အသိမှတ် မပြုသေးပေ။ ထုတ်လုပ်သူများဖြစ်သည့် ကျေးလက်ဒေသခံများအပြင် လက်ကားဖြန့်ချိသူများနှင့် စားသုံးသူများကို PGS နှင့် ပတ်သက်၍ အသိပညာပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ PGS စနစ်ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် ကျေးလက်နေဒေသခံများ မိရိုးဖလာ စနစ်ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ အော်ဂဲနစ်စနစ်ဖြစ်သည့်အတွက် မြေဩဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေးများကို သုံးစရာမလိုအပ်ခြင်း၊ ကျေးလက်နေဒေသခံများလည်း အသိပညာ ပိုမိုအားကောင်းလာခြင်း၊ ယနေ့ခေတ်တွင်လည်း စားသုံးသူလိုအပ်ချက်များသဖြင့် ဈေးကွက်လိုအပ်မှုများပြားလာခြင်း၊ PGS အဖွဲ့ဝင်များဖွဲ့စည်းခြင်းအားဖြင့် တင်ပို့ကုန်နှင့် သွင်းကုန်များအတွက် မပူပန်ရခြင်း၊ ဒေသခံများ အကြားချိတ်ဆက်မှုအားပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်းကဲ့သို့သော အကျိုးကျေးဇူးများရရှိပါသည်။

PGS မစတင်မှီ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် ကြိမ်စိုက်ပျိုးသူများသည် တစ်ဦးတယောက်ချင်းစီ ကြားပွဲစားကုန်သည်များသို့ ရောင်းချပြီး ထိုမှတဆင့် မြို့စက်ရုံများသို့ ရောက်ရှိသဖြင့် အဆင်မပြေမှုများရှိခဲ့သော်လည်း ယနေ့တွင်မူ ကြိမ်စိုက်ပျိုးသူများအုပ်စုဖွဲ့၍ အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သဖြင့် ဈေးကွက်ချဲ့ထွင်နိုင်ခဲ့ပြီး အောင်မြင်မှု များစွာရရှိခဲ့ပေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်နှင့် စိုက်ပျိုးရေးဌာန၏ သဘောတူညီချက်အရ PGS ကို နေပြည်တော်လယ်ဝေးမြို့နယ်နှင့် ပဲခူးတိုင်းဒိုက်ဦးမြို့နယ်တွင် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာ့အော်ဂဲနစ် စိုက်ပျိုးသူနှင့် ထုတ်လုပ်သူတို့ပူးပေါင်း၍ PGS စနစ်ကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေပါသည်။ ထို့အပြင် ရန်ကုန်တိုင်း၊ နေပြည်တော်၊ ပြင်ဦးလွင်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တွင်လဲ PGS တောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ PGS စနစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသစ်ဖြစ်နေပီး ယနေ့တိုင် စတင်မိတ်ဆက်ခြင်း အဆင့်သာရှိသေးပေသည်။ အရည်အသွေးကောင်းမွန်သော ထွက်ကုန်စနစ်နှင့် အစားအသောက်လုံခြုံမှု

သို့သော် အမျိုးသားအဆင့် အော်ဂဲနစ် စံနမူနာကို ယခုထိတိုင် အတည်မပြုရသေးပေ။ ကျေးလက်နေဒေသခံများသည်လည်း အသိပညာပိုင်းအားနည်းသဖြင့် ယနေ့တိုင် ဓာတ်မြေဩဇာ ပေါင်းသတ်ဆေးများ သုံးစွဲနေကြဆဲဖြစ်သည်။ ဈေးကွက်တွင်လည်း အော်ဂဲနစ်ထုတ်ကုန်များကို တခြားနိုင်ငံမှ တင်သွင်းလာသောထွက်ကုန်များနှင့် ယှဉ်လျှင် ကျွန်းမြို့ဖြစ်နေသောကြောင့် ကျေးလက်နေဒေသခံများသည် PGS လုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်ရန် စိတ်မဝင်စားကြပေ။ ဤကဲ့သို့ပင် ကျွန်ုပ်တို့၏ သစ်မဟုတ်သော သစ်တောထွက်ပစ္စည်းလုပ်ငန်းများကိုလဲ ဈေးကွက်ရရှိရန်နှင့် အခြားနိုင်ငံများကဲ့သို့ PGS စနစ်ဖြင့် ကျင့်သုံးလာနိုင်ရန် မည်ကဲ့သို့ အကောင်အထည်ဖော်ရမည် ဆိုသည်မှာ စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်နေသည်။

ပြည့်ဖြိုးမောင် (POINT)

ဌာနေတိုင်းရင်းသားများအခွင့်အရေးနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးရေး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များအကြောင်းကို ဒေသအဆင့် ဆွေးနွေးလေ့လာခြင်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ

“စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များ(SDGs)တွင် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ အခွင့်အရေးများကို အပြည့်အဝကာကွယ်ပေးရန်/ ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ အခွင့်အရေးများ အပြည့်အဝပါဝင်နိုင်ရန်အတွက် အာရှဌာနေတိုင်းရင်းသားများဆိုင်ရာ (AIPP) သည် ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်နေကြောင်း၊ ထို့အပြင် SDGsကို အများစုက တွင်တွင်ကျယ်ကျယ်သိရှိသေးခြင်းမရှိသည့် သာမက ဌာနေတိုင်းရင်းသားများအတွက် ပိုမိုလက်လှမ်းဝေးနေသေးသည်”ဟု ဒေါ်ဟတ်ဖိုင်းသေးက ပြောပါသည်။

ဒေါ်ဟတ်ဖိုင်းသေးသည် မေလ၊ ၁-၃၊ ၂၀၁၈ တွင် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် ကျင်းပခဲ့သော “ဌာနေတိုင်းရင်းသားများအခွင့်အရေးနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်များအကြောင်းကို ဒေသအဆင့်ဆွေးနွေးလေ့လာခြင်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ” ကို တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို အိန္ဒိယ၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ မလေးရှား၊ နီပေါ၊ လာအို၊ ကမ်ဘောဒီးယား၊ ဗီယက်နမ်၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ မြန်မာနိုင်ငံများမှ တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

၎င်းအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို AIPPနှင့် PEREMPUAN AMAN ကဦးစီး လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင် SDGsနှင့် ပတ်သက်၍ Voluntary National Review report ရေးခဲ့သည့် နိုင်ငံများမှ ၎င်းတို့၏အတွေ့အကြုံများနှင့် ကြုံတွေ့ရသည့် စိန်ခေါ်မှုများအားတင်ပြခဲ့သည်။ ထို့အပြင် တက်ရောက်ကြသည့်နိုင်ငံများမှ SDG ၂၀၃၀ Agendaတွင်ပါရှိသည့်အချက်များမှ မိမိတို့အဖွဲ့အစည်းများတွင် နိုင်ငံအလိုက်ဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်ငန်းများအားတင်ပြခြင်းနှင့် ရှေ့ဆက်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများအားအပေါ် AIPPနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လိုသည့်အချက်များ ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့ကြတယ်”ဟု ဒေါ်ဟတ်ဖိုင်းသေးက ပြောပါသည်။

ထို့အပြင် အချက်အလက်များ စုဆောင်းခြင်း (data collection) နှင့် Indigenous Navigatorဖြင့် အချက်အလက်စုဆောင်းချိန်တွင် ကြုံတွေ့ရသော စိန်ခေါ်မှုများလည်း ဝေမျှခဲ့သည်။ တက်ရောက်ကြသည့် နိုင်ငံများမှ အချို့ဌာနေတိုင်းရင်းသားဒေသများသည်လည်း SDGsလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် အလွမ်းဝေးနေပါသေးသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ထောင်စုနှစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကိုလည်း လက်လှမ်းမှီ လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိသောကြောင့် ယခုထပ်မံ ပြဌာန်းခဲ့သော စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင် (SDGs) တွင် ဒေသအဆင့်တွင်သာမက နိုင်ငံတကာအဆင့်တွင် ပါဝင်နိုင်အောင် ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ရမည်။ ၎င်းကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်ရာတွင် အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရများသည် လက်တွဲညီညီလုပ်ဆောင်ဖို့ အရေးကြီးပါသည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။

နူးရာ
(ပွိုင့် - ရိုးရာဝန်းကျင်မြင့်တင်ရေးအဖွဲ့)

“ မြေအသုံးချမှုမူဝါဒသည် မြေယာနှင့် အရင်းအမြစ်များကို ရေရှည်တည်တံ့စွာ အသုံးပြုနိုင်မှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ ပြည်သူများ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့် ခိုင်မာရေး၊ **တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတို့၏ လေ့ထုံးတမ်းမြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အသိအမှတ်ပြု အကာအကွယ်ပေးရေး**၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ တရားမျှတမှု၊ ငွေကြေးအကုန်အကျသက်သာမှုနှင့် လွတ်လပ်မှုရှိသည့် မြေယာအမှုအခင်းများ ဖြေရှင်းဆုံးဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ထူထောင်ရေး၊ တာဝန်ခံမှု၊ တာဝန်ယူမှုရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် မြေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲမှုတို့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေး၊ အမျိုးသားမြေဥပဒေရေးဆွဲပြီး တည်ဆဲမြေယာဥပဒေများကို သဟဇာတဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ရေးတို့ကို ရည်ရွယ်ထားပြီး မူဝါဒလမ်းညွှန်ချက်အသေးစိတ်များ ပြဌာန်းထားပြီးဖြစ်ပါကြောင်း။ ”

ဇုတ်ထသဗ္ဗတဦးဟင်နရီဗန်ထီးယူ

အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုကောင်စီ၏ ပထမအကြိမ် အစည်းအဝေးတက်ရောက် အမှာစကားပြောကြားချက်မှ ကောက်နုတ်ချက်)

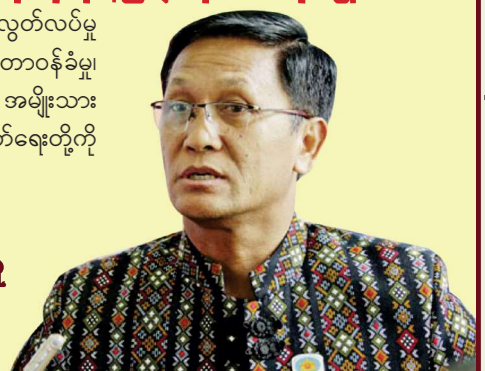

photo credit : mmtimes.com

၂၃ ကြိမ်မြောက် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများညီလာခံ (COP)အတွင်း ကျင်းပပြုလုပ်သော ဗရစ်သဘောတူညီချက်ဆိုင်ရာ ယာယီအလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ ဆွေးနွေးပွဲအစီစဉ်ပိတ်သိမ်းခြင်းအတွက် နိုင်ငံတကာ ဌာနေတိုင်းရင်းသားများဖိုရမ်၏ သဘောထားထုတ်ပြန်ချက်။

ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာနိုင်ငံတကာ ဌာနေတိုင်းရင်းသားများဖိုရမ်အနေဖြင့် ဖီဂျီသမ္မတအဖွဲ့၏ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်များညီလာခံအား ရိုးရာအခမ်းနားဖြင့် ဖွင့်လှစ်ခဲ့ခြင်းကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစွာဖြင့် ကြိုဆိုပါသည်။ ယင်းသည် ထိုကဲ့သို့သောအခန်းအနားဖွင့်လှစ်ခဲ့ခြင်း ပါတီများကိုလည်း ညီလာခံတလျှောက်နှင့် ပြီးနောက် “ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ တန်ဖိုးထားမှု”များနှင့် ချိတ်ဆက်သွားနိုင်ရန်လည်း အထောက်အကူဖြစ်စေသည်။

ထိုတန်ဖိုးထားမှုများနှင့်အတူ ပါရီသဘောတူညီချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကုလသမဂ္ဂဌာနေတိုင်းရင်းသားများဆိုင်ရာအခွင့်ရေးကြေငြာစာတမ်းပါ(United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples)တွင် ခိုင်ခိုင်မာမာဖော်ပြထားသည်နှင့်အညီ အပြန်အလှန်ချိတ်ဆက်ဖို့ခိုင်းခြား မရသော ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ အခွင့်ရေးကို ပါတီများအနေဖြင့် လေးစားပါရန် ထပ်ဆောင်းပြောလိုပါသည်။ ထိုချိတ်ဆက်နေမှုသည် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ အဓိပ္ပါယ်ရှိသော ပြည့်ဝထိရောက်စွာ ပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ဆောင်မှုအတွက် အရေးကြီးသော စမှတ်တစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။

ပါတီများအနေဖြင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ မိမိတို့၏ နိုင်ငံများနှင့် သင့်လျော်မည့် အမျိုးသားအဆင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုလျှော့ချရေးဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများအစီအစဉ်များကို ဆက်လက်ဖော်ဆောင်ရန် “လိုအပ်သည့် လမ်းညွှန်” ကို ဆက်လက်ဖော်ဆောင်သွားရမည်ဖြစ်ရာ အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကတိကဝတ်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် အထူးသဖြင့် ဌာနေတိုင်းရင်းသားတို့၏ ပြည့်ဝသော ထိရောက်မှုရှိသည့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို ဌာနေတိုင်းရင်းသားများက တိုက်တွန်းလိုပါသည်။ ထပ်လောင်း၍ ဆိုရပါမူ ကျွန်ုပ်တို့၏ မြေယာ၊ ထိန်းသိမ်းနယ်မြေများနှင့် သဘာဝယဇာတများဆိုင်ရာ အခွင့်ရေးများ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်စုပေါင်းအခွင့်ရေးများ၊ ဒေသသရုပ်ပေးကျင့်သုံးမှု၊ ခွဲခြားမှုမရှိခြင်းများနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းမြေယာပိုင်ဆိုင်မှုများနှင့် အသုံးပြုမှုတို့ကို အသိမှတ်ပြုသည့် လမ်းညွှန်များဖော်ဆောင်မှုတို့ပါဝင်သည်။

နိုင်ငံများ၏ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများထိရောက်မှုကို ငါးနှစ်တစ်ကြိမ်ပြန်လည် သုံးသပ်ရာတွင် (ဂလိုဘယ်စတော့ထိပ်- Global Stock Take) ဌာနေတိုင်းရင်းသားများကို ဘေးဖယ်ထားရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။ ယင်းအစား ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏အခွင့်ရေးကို လေးစားလိုက်နာ ထည့်သွင်းထားသော ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသည့် လုပ်ငန်းစဉ်ရှိသင့်သည်။ ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ ဗဟုသုတများသည် ရာသီဥတုဆိုင်ရာအကျပ်အတည်းအတွက် အရေးကြီးသော အပိုင်းတွင်ပါဝင်သည်နှင့် အဆိုပါ Global Stock Take ပြုလုပ်နိုင်ရန် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ လုပ်ပုံလုပ်နည်းများ၊ လမ်းညွှန်များတွင်လည်း ပေါ်လွင်အောင် ပါတီများအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးပါရန် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများအနေဖြင့် ထပ်မံတိုက်တွန်းလိုပါသည်။

နိုင်ငံတော်အဆင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ကိုလျော့ချခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေရှိစေခြင်းအစီရင်ခံစာသည် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများအနေဖြင့် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် သန္နိဋ္ဌာန်ချပီး ပါဝင်ခြင်းများနှင့် အခွင့်အရေးပေါ်အခြေခံပြီး ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ လိုက်လျောညီထွေရှိစေခြင်းတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရာတွင် မည်ကဲ့သို့ ပါဝင်နေကြောင်း သတင်းအချက်အလက်များ ပါရှိနေရမည်ဖြစ်သည်။

ပါရီသဘောတူညီချက်ကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေမည့် စည်းကမ်းချက်များ (Rule Book)နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် သဘောတူညီချက်၏ စာကားချီးအပါဝင် အခြားသော ပါဝင်သည့်အချက်များကိုပါ အလုံးစုံလွှမ်းခြုံမှုရှိပြီး တန်းတူညီတူပေါင်းစပ်ပါဝင်သော လက္ခဏာဖြင့် လေးစားလိုက်နာရမည်ဖြစ်သည်။

ဌာနေတိုင်းရင်းသားများကိုယ်စား၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာဌာနေတိုင်းရင်းသားများ ဖိုရမ်အနေဖြင့် နိုင်ငံများ၏ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များနှင့် ကတိကဝတ်များကို မြှင့်တင်ရန် တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။

ဌာနေတိုင်းရင်းသားများအတွက် လိုက်လျောညီထွေစွာ ဘာသာပြန်ထားပါသည်။

ဝါတီများ

- Annex I, Annex II, Non - Annex I countries, LDCs - Least Developing Countries

သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာထောက်ပံ့ရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းအဖွဲ့တွင် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ မူဘောင်မှ တင်ပြဆွေးနွေးချက်

ဌာနေတိုင်းရင်းသားကိုယ်စား သဘာပတိအားကျေးဇူးတင်အပ်ပါသည်။ ဌာနေတိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးအား ဤလုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ တွဲဘက်သဘာပတိအဖြစ် ခန့်အပ်ပေးခြင်းသည် ရှေ့ဆက်လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် အရေးပါသည့်အချက်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းသည် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများအား ကုလသမဂ္ဂရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာမူဘောင်တွင် အသိအမှတ်ပြုနေရာပေးရန်၊ ဆန်းသစ်သည့်နည်းလမ်းဖြစ်ပါသည်။

ထို့အပြင် ရှေ့ဆက်ပြီးဒေသနှင့် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများဆိုင်ရာ ပလက်ဖောင်းကိုဖော်ထုတ်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခဲ့ခြင်းကိုလဲ လှိုက်လှဲစွာကြိုဆိုထောက်ခံပြီး အထိရောက်ဆုံး အကောင်အထည်ဖော်ပေးပါရန် တင်ပြအပ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ လမ်းစဉ်ကိုဖော်ထုတ်ပေးခြင်းသည်လည်း ယခုအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအားလုံးမှ ဌာနေတိုင်းရင်းသားတို့၏ အခွင့်အရေးကို အပြည့်အဝလေးစားလိုက်နာဖော်ထုတ်ရန်နှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကို အလေးထားကြောင်း ဖော်ပြရာရောက်ပါသည်။ ဆက်လက်ပြီး ဤကဲ့သို့ပံ့ပိုးမှုများ အပြည့်အဝထောက်ခံပေးပါရန် နိုင်ငံတော်ကိုယ်စားလှယ်များအား တောင်းဆိုအပ်ပါသည်။

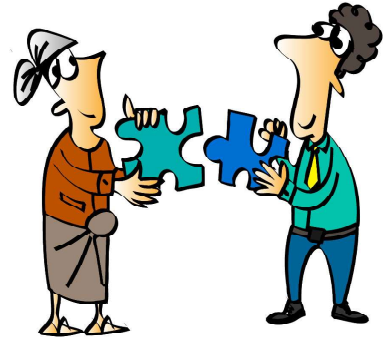
ဌာနေတိုင်းရင်းသားများဘက်မှလည်း မိမိတို့ဘက်မှ ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ရမည့်လုပ်ငန်းတာဝန်များတွင် အစွမ်းကုန်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း အသိပေးအပ်ပါသည်။ ထို့အတွက် လိုအပ်သည့်ရံပံ့ပိုးမှုများကို နိုင်ငံများမှ ပူးပေါင်းဖြည့်စည်းပေးရန် တင်ပြအပ်ပါသည်။

ကျေးဇူးတင်ပါသည်

ကန်ကွန်း

Safeguard (၇) ချက်

(POINT)

၁။ မူဝါဒပေါင်းစည်းမှု(နိုင်ငံတော်အဆင့်နှင့် နိုင်ငံတကာအဆင့်)

၂။ ပွင်းလင်းမြင်သာပြီးထိရောက်သောသစ်တော အုပ်ချုပ်မှုဖွဲ့စည်းပုံ

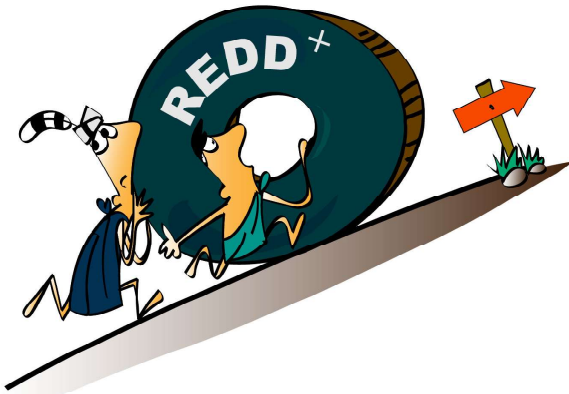
၃။ ဌာနေတိုင်းရင်းသားနှင့်ဒေသခံပြည်သူများ၏ ရိုးရာဗဟုသုတများနှင့် အခွင့်အရေးများကို လေးစားလိုက်နာရန်

၄။ ဆက်စပ်ပါဝင်သူများ၏ပြည့်ဝ၍ ထိရောက်သောမူးပေါင်း ပါဝင်မှု(အထူးသဖြင့်ဌာနေတိုင်းရင်းသားများနှင့် ဒေသခံပြည်သူများ)

၅။ သဘာဝတောများနှင့်ဖိစီးမှုမျိုးစုံမျိုးကွဲများကို ထိန်းသိမ်းခြင်း

၆။ စွန်းစားမှုများကိုဖြေလျှော့ပေးခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်း များဆောင်ရွက်ခြင်း

၇။ ဖန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေထုတ်လွှတ်မှုလျှော့ချရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ

ပွိုင့် (စိုးရှာဝန်းကျင်မြင့်တင်ရေးအဖွဲ့)၏ လှုပ်ရှားမှုများ

၂၀၁၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၄ရက်နေ့မှ ၂၈ရက်အထိ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ချင်းမိုင်မြို့တွင် ပွိုင့်အဖွဲ့နှင့် နိုင်ငံတကာရှိမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ စီမံကိန်းပြီးဆုံးခြင်းအတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့စဉ်။

၂၀၁၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၉ရက်နေ့မှ ၃၁ရက်အထိ ရန်ကုန်မြို့တွင် CAM ပြန်လည်စုစည်းခြင်း၊ အားကောင်းလာစေခြင်းနှင့် မဟာဗျူဟာရေးဆွဲခြင်းဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို ပွိုင့်မှ ပါဝင်ဆွေးနွေးတက်ရောက်ခဲ့စဉ်။

၂၀၁၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၉ ရက်နေ့မှ ၃၁ ရက်နေ့အထိ ရန်ကုန်မြို့ Department of Research and Innovation တွင် မြန်မာနိုင်ငံချက်ပြုတ်ခြင်းဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များနှင့် စွမ်းအင်ကုန်ကျမှုအပေါ် ဆန်းစစ်ခြင်းဆိုင်ရာ သုတေသန အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတက်ရောက်စဉ်။

ပွိုင့်အဖွဲ့၏ မဟာဗျူဟာဆန်းစစ်ခြင်းအစီအစဉ်ကို ပွိုင့်အဖွဲ့သားများအပါအဝင် ပွိုင့်၏ ဘုတ်အဖွဲ့မှ ဆရာနော်အောင်၊ ဒေါက်တာ ဂေါ်ရယ်တို့နှင့် ၂၀၁၈ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၆ရက်နေ့ Golden Royal Hotel တွင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့စဉ်။

၂၀၁၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၁ရက်နေ့မှ ၁၂ ရက်နေ့ထိ ရန်ကုန်မြို့ Panda hotelတွင် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးအတွက် FLEGTလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ CSOsကိုယ်စားလှယ်များရွေးချယ်သော အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲသို့ တက်ရောက်စဉ်။

၂၀၁၈ခုနှစ် မတ်လ ၁၄ရက်နေ့၌ ငမဲမြို့နယ်၊ စပ်စီကျေးရွာတွင် လူမှုစီးပွားရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခြေခံလူထုပေါင်းပါဝင်သော ကျေးရွာမြေပုံရေးဆွဲခြင်း၊ အချက်အလက်များကောက်ယူခြင်း ပြုလုပ်စဉ် ကျေးရွာရှိ ရပ်မိရပ်ဖများနှင့် အမှတ်တရဓာတ်ပုံရိုက်ကူးခြင်း။

၂၀၁၈ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၈ရက်နေ့မှ မတ်လ ၃ရက်နေ့ထိ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ဘူဘီလ်နတ်စ်ဝေါလ်မြို့တွင် ကျင်းပသော ဌာနေတိုင်းရင်းသားများနှင့် ဆက်စပ်ပတ်သက်သော ကုလသမဂ္ဂယန္တရားနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အာရှအကြံဆွေးနွေးပွဲသို့ ပွိုင့်အဖွဲ့မှ ပါဝင်တက်ရောက်ခဲ့စဉ်။

၂၀၁၈ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ရက်မှ ၁၆ရက်အထိ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၊ မကာဆာမြို့တွင်ကျင်းပသော Dedicated Grant Mechanism (ဌာနေ တိုင်းရင်းသားများနှင့် ကျေးလက်နေပြည်သူများ ရက်အပေါင်းနှင့် ရာသီ ဥတုပြောင်းလဲမှု လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်နိုင်ရန် ငွေကြေးပံ့ပိုး ပေးသည့် ယန္တရား)နှင့် ပတ်သက်ပြီး အာရှအဆင့်အတွေ့ကြုံများ ဖလှယ် သည့်အစီအစဉ်တွင် ပါဝင်ခဲ့စဉ်။

၂၀၁၈ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၉မှ ၂၀ရက်၊ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ပန်းတိုင်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာကတိကဝတ်များ အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်တွင် ရက်ဒီအပေါင်း၏ ပံ့ပိုးနိုင်မှု အခန်းကဏ္ဍ ဆိုင်ရာ အာရှအဆင့်အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို သင်္ကာဟိုတယ်၊ နေပြည်တော် တွင် ကျင်းပခဲ့သည်။

၂၀၁၈ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၂ရက်တွင် မြတ်သာကုန်းကျေးရွာရှိ ရွာလူကြီး များကို ပွိုင့်အကြောင်းနှင့် စီမံကိန်းအကြောင်းရှင်းပြပြီး လူထုသဘော ထားရယူခဲ့စဉ်။

၂၀၁၈ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၅ရက်တွင် ဘုံးဘောကျေးရွာရှိ ရွာသူ၊ ရွာ သားများကို ပွိုင့်အကြောင်းနှင့် စီမံကိန်းအကြောင်းရှင်းပြပြီး လူထုသဘော ထားရယူခဲ့စဉ် တက်ရောက်လာကြသော ရွာသူ၊ ရွာသားများမှ စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ရန် သဘောတူထောက်ခံသည့်ပုံ။

၂၀၁၈ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၅ရက်နေ့မှ ၁၆ရက်နေ့အထိ ရာသီဥတုပြောင်းလဲ မှုကြောင့် ဌာနေတိုင်းရင်းသားအမျိုးသမီးများအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှု အခြေအနေအား စစ်တမ်းကောက်ယူနိုင်ရေးဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေး ပွဲအား ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့စဉ်။

၂၀၁၈ခုနှစ် မတ်လ ၇ရက်နေ့၊ ဆားပေါက်ကျေးရွာတွင်ပြုလုပ်သော “ရက်ဒ်အပေါင်း(RED+)နှင့် ဌာနေတိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အခြေခံအကြောင်းအရာမျှဝေခြင်းသင်တန်းသို့ တက်ရောက်လာသော ဆားပေါက်ကျေးရွာမှ ရပ်မိရပ်ဖများ၊ လူငယ်များနှင့် ပွိုင့်အဖွဲ့သားများ အမှတ်တရဓါတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

မတ်လ ၇ရက်နေ့တွင် ပဲခူးတိုင်း ပေါက်ခေါင်းမြို့နယ်ရှိ ခပေါင်းကျေးရွာ နှင့် ရွှေတောင်ငွေတောင်ကျေးရွာတို့တွင် မြေပုံရေးဆွဲရန်နှင့် ပွိုင့်၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာလှုပ်ရှားမှုများကို ဒေသခံများအားရှင်းလင်းတင်ပြခြင်း၊ လူထုသဘောထားရယူခြင်းပြုလုပ်ခဲ့စဉ်။

မတ်လ ၁၆ရက်နေ့တွင် မကွေးတိုင်း ငဖဲမြို့နယ် စပ်စီကျေးရွာအုပ်စု၏ ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းအရ အုပ်စုနယ်နိမိတ်အား ဒေသခံများနှင့် အတူ ဖော်ထုတ်ခဲ့ရေးဆွဲ ခဲ့ကြစဉ်။

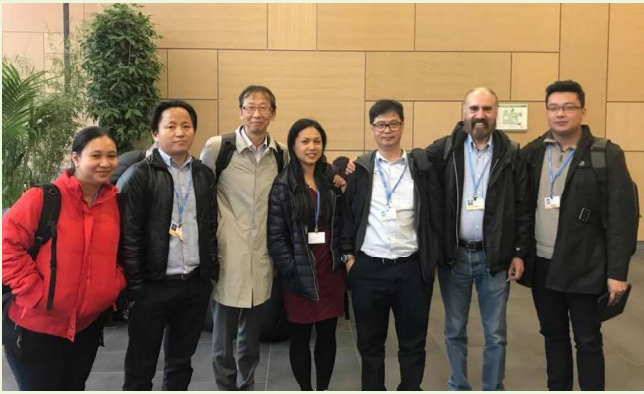
မတ်လ ၂၂ရက်နေ့တွင် ကရင်ပြည်နယ်၊ သံတောင်ကြီးမြို့နယ်၊ လိပ်သိုမြို့ နယ်ခွဲရှိ မြတ်သာကုန်းနှင့် ပိန်းသီလာ ရွာတို့၏ ရိုးရာပိုင်နက်နယ်နိမိတ် ဧရိယာပြ မြေပုံရေးဆွဲရန် ပထဝီဝင်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ ဖော်ထုတ် နေကြစဉ်။

၂၀၁၈ခုနှစ် မတ်လ ၂၃ရက်နေ့တွင် ကျောက်ဆည်(ALPHA)ဘိလပ်မြေ စက်ရုံကို မြန်မာအစိုးရကွန်ယက်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သော ပွိုင့်အပါအဝင် အခြားပညာရှင်များ၊ ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများ၊ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ နှင့်အတူ သွားရောက်လေ့လာခဲ့စဉ်။

၂၀၁၈ခုနှစ် မတ်လ ၂၆ရက်နေ့မှ ၂၉ရက်နေ့အထိ တောင်ငူခရိုင်၊ သံ တောင်ကြီးမြို့နယ်၊ ကျောက်ရှည်တောင်ကျေးရွာတွင် စီမံကိန်းနမူနာကျေး ရွာအနေဖြင့် ပွိုင့်အဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းစဉ်များ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် လွတ်လပ် သောကြိုတင်အသိပေးတိုင်ပင်မှုနှင့် လူထုသဘောထားရယူခြင်းပြုလုပ် ခဲ့စဉ်။

ဧပြီလ ၃၀ရက်နေ့မှ မေလ၁၀ရက်နေ့အထိ၊ ဂျာမဏီနိုင်ငံ ဘွန်းမြို့တွင် ကျင်းပသော “ ၂၄ကြိမ်မြောက် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ညီလာခံအကြံအစေဖြင့် ၄ကြိမ်မြောက် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့များ၏ အစည်းအဝေးသို့ ပြိုင်အဖွဲ့မှ ဒါရိုက်တာနော်အိအိမင်းနှင့် အစီအစဉ်အရာရှိ ကိုလှဒွဲတို့တက်ရောက်ခဲ့စဉ်။

ဧပြီလ ၄ရက်နေ့မှ ၁၃ရက်နေ့တွက် ဆာဘားမြို့၊ မလေးရှားနိုင်ငံတွင် ပြုလုပ်ကျင်းပသော “ဌာနေတိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးနှင့် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော မိတ်ဖက်ပူးပေါင်းမှု” ဆိုင်ရာသင်တန်းကို ပြိုင်အဖွဲ့မှ ပါဝင်တက်ရောက်ခဲ့စဉ်။

ပဲခူးတိုင်းပေါက်ခေါင်းမြို့နယ်ရှိ ပဲခူးရှုခင်းသာ(View Point)နေရာတွင် ဒေသခံဌာနေတိုင်းရင်းသားများအား ၂၀၁၈ခုနှစ် ဧပြီလ ၅ရက်နေ့၌ မှတ်တမ်းတင် ဝီဒီယိုရိုက်ကူးစဉ်။

ပဲခူးတိုင်းပေါက်ခေါင်းမြို့နယ်ရှိ ရွှေတောင်ငွေတောင်ကျေးရွာဟောင်းသို့ သွားရောက်၍ ၎င်းကျေးရွာဟောင်းတွင် ဆက်လက်နေထိုင်သူ ဌာတိုင်းရင်းသူအမျိုးသမီးအား ဧပြီလ၅ရက်နေ့၌ သွားရောက်တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့စဉ် မှတ်တမ်းတင်ခတ်ပုံရိုက်ကူးခြင်း။

ဧပြီလ ၂၁ရက်နေ့မှ ၂၅ရက်နေ့တွင် စက်ကွင်းကျေးရွာတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာ၊ ဌာနေတိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးနှင့် လူထုပါဝင်သော ကျေးရွာ မြေပုံရေးဆွဲခြင်းဆိုင်ရာ အမြင်ဖွင့်သင်တန်းပြုလုပ်ခဲ့စဉ်။

မေလ၂၃ရက်နေ့တွင် ပဲခူးတိုင်းပေါက်ခေါင်းမြို့နယ်၊ ခပေါင်းကျေးရွာတွင် ဒေသခံတရပ်ဌာနေတိုင်းရင်းသားများနှင့်အတူ ရွာဟောင်းသမိုင်းတည်နေရာပြမြေပုံရေးဆွဲရန် ဆွေးနွေးနေကြစဉ်။

၂၀၁၈ခုနှစ် မေလ ၂၁ရက်နေ့မှ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ဂျန်ဒါဆိုင်ရာ အသိအမြင်ဖွင့်သင်တန်းကို မြတ်သာကုန်းကျေးရွာ၊ သံတောင်ကြီးမြို့တွင် ပြုလုပ်ခဲ့စဉ်။

၂၀၁၈ခုနှစ် မေလ ၁ရက်နေ့မှ ၅ ရက်နေ့ထိ ပဲခူးတိုင်း၊ ပေါက်ခေါင်းမြို့နယ်၊ ရွှေတောင်ငွေတောင်ကျေးရွာနှင့် ခပေါင်းကျေးရွာတွင် ရာသီဥတုပြောင်းလဲလာခြင်းကြောင့် ဌာနေတိုင်းရင်းသား/သူများအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုကို သုတေသနလုပ်၍ သွားရောက်လေ့လာစဉ်။

၂၀၁၈ခုနှစ်၊ မေလ ၁၁ရက်နေ့မှ ၁၂ရက်နေ့အထိ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဌာနေတိုင်းရင်းသားအမျိုးသမီးများအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုအခြေအနေအား အချက်အလက်များကောက်ယူသည့် တွေ့ရှိချက်များပြန်လည်ဝေမျှခြင်းဆိုင်ရာ ဒုတိယအကြိမ်မြောက် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲအား ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့စဉ်။

၂၀၁၈ခုနှစ် ဇွန်လ ၇ ရက်နေ့တွင် ပဲခူးတိုင်း၊ ပေါက်ခေါင်းမြို့နယ်၊ ရွှေတောင်ငွေတောင်ကျေးရွာနှင့် ခပေါင်းကျေးရွာတွင် ရာသီဥတုပြောင်းလဲလာခြင်းကြောင့် ဌာနေတိုင်းရင်းသား/သူများအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုကို သုတေသနလုပ်၍ သွားရောက်လေ့လာစဉ် ရိုးရာဓလေ့အရ တောင်ယာစူးထိုးနေခြင်းကို မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံ

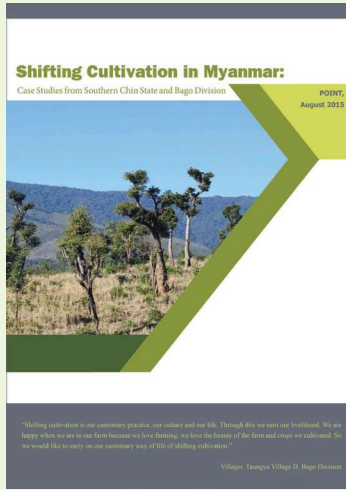
မြန်မာနိုင်ငံ REDD+မဟာဗျူဟာတွင် အလှည့်ကျမြေအနားပေးတောင်ယာ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သောမူဝါဒတစ်ခုကို REDD+မှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် မြန်မာနိုင်ငံမှ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းမြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး လှုပ်ဆောင်နေသော အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းတချို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဥပဒေပညာရှင်၊ မနုဿဗေဒကျွမ်းကျင်ပညာရှင် နှင့် တက်ကြွလှုပ်ရှားသူတချို့ စုစုပေါင်း ၂၅ ဦးခန့်၊ ဇွန်လ(၁)ရက်နေ့ ရန်ကုန်မြို့ Royal Golden 9 Miles ဟိုတယ်တွင် ရင်းနှီးပွင့်လင်းစွာ အမြင်သဘောထားများဆွေးနွေး ဖလှယ်ခဲ့ကြသည်

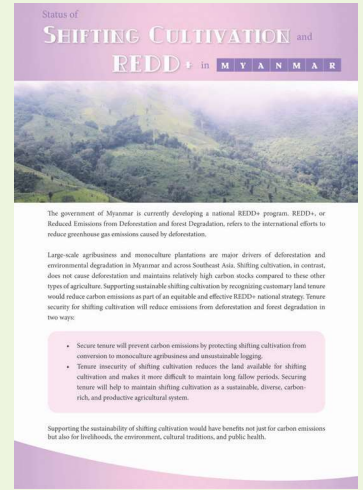
“၇ကြိမ်မြောက် အာဆီယံလူမှုသစ်တောကွန်ယက်အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများဖိုရမ်နှင့် ၁၂ကြိမ်မြောက်အာဆီယံလူမှုသစ်တောကွန်ယက်အစည်းအဝေးတွင် မြန်မာနိုင်ငံအရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်”အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်သည့်အစည်းအဝေးကို ဇွန်လ ၁၅ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ရှိ စိမ်းလန်းစိုပြေဥယျာဉ်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့စဉ်။

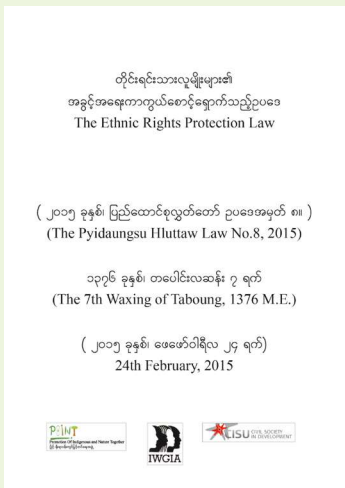
ပြန်လှမ်းခြွာနေသော လူမျိုးစုများ၏ နယ်လွှာများ (ICCAs) အကဲဖြတ်ခြင်း
ရှောက်ထားသည့်နယ်မြေများ (ICCAs)
အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ၏ အကျဉ်းချုပ်

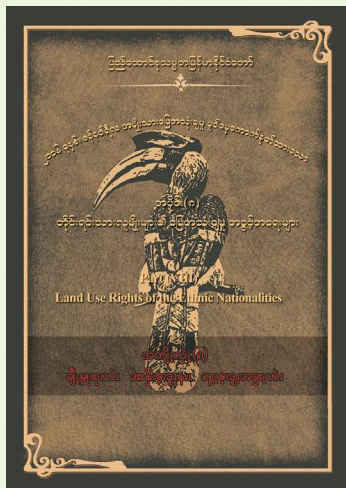
Shifting Cultivation in Myanmar:
Cause Studies From Southern Shan
State and Bago Division

Status of Shifting cultivation and
REDD+ in myanmar

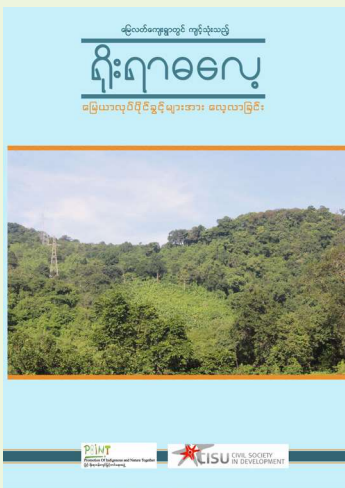
တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး
ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် ဥပဒေ

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ မြေအသုံးချမှု
အခွင့်အရေးများ

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဌာနတိုင်းရင်းသားများနေ့
ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အကျဉ်း

မြေလက်ကျေးရွာတွင် ကျင့်သုံးသည့် ရိုးရာဓလေ့
မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များအားလေ့လာခြင်း

ဆားပေါက်ကျေးရွာတွင် ကျင့်သုံးသည့် ရိုးရာဓလေ့
မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များအားလေ့လာခြင်း

AWG-SF briefing paper

ဗွီဒီယိုထုတ်ဝေမှုများ

ရှင်သန်ရာမြေတည်တံ့စေ - မှတ်တမ်းရှင်ရှင်ခြံခြံခြင်းအားဖြင့် မကွေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ ကိုဗောကောကျေးရွာအုပ်စု၊ မြေလက်ကျေးရွာအုပ်စု အချင်းချင်းကနေတိုင်းရင်းသားများ၏ - နေထိုင်မှုရှင်သန်ရာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် ဂွမ်းတို့၏ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးများကိုတွေ့မြင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ဒေသခံများကိုယ်တိုင်သိရှိသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသော မြေလက်ကျေးရွာ၏ အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ် တောအကြောင်းကိုလည်း သိရှိနားလည်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤမှတ်တမ်းရှင်ရှင်ခြံ ဩဇာရှိကြာမြင့်ချိန် မှာ ၁၀မိနစ်ခန့်ရှိပြီး မြန်မာ-အင်္ဂလိပ်နှစ်ဘာသာစကားနှစ်မျိုးဖြင့် ရိုက်ကူးတင်ဆက်ထားပါသည်။

In this "Sustaining Our Land documentary" daily livelihood and customary land rights of Asho indigenous peoples from May Latt village, Bone Baw village track, Ngaphe township, Magway region, are displayed. Moreover, community forestry conserved by Asho indigenous peoples is documented. The documentary takes 11 minutes, and filmed in two languages Myanmar-English.

ရှင်သန်ရာမြေ တည်တံ့စေ

Sustaining Our Land

ရိုက် (ရိုက်ကူး)သူ/တင်ဆက်သူ(များ)

အမှတ် (ပေး)၊ ဩ.ကုန်း စလမ်း(တောင်)၊ အစုအဖွဲ့၊ ဩ.ကုန်း၊ အင်းစိန် - ရန်ကုန်၊
 ဖုန်းနံ / ၀၉-၂၅၄ ၂၄၉ ၄၉၄
 ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်လိပ်စာ / <https://www.facebook.com/PromotionOfIndigenousandNatureTogether>
 အင်တာနက်လိပ်စာ / www.pointmyanmar.org
 အီးမေးလ် / point.org.mm@gmail.com

ရိုက် (ရိုက်ကူး)သူ/တင်ဆက်သူ(များ)၏ ဩဇာရှိသောမြေများသည် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် မှတ်တမ်းရှင်ရှင်ခြံတို့ အကျိုးအမြတ်အတွက်မဟုတ်ဘဲ မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်း မြန်မာပြည်သူလူထုအတွက် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာ - အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားနှစ်မျိုးဖြင့်

“ရှင်သန်ရာမြေတည်တံ့စေ” အမည်ရှိ အချင်းချင်းဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ မြေယာအခွင့်အရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရိုက်ကူးထားသောဗွီဒီယိုအား ကြည့်ရှုရန် အင်တာနက်လိပ်စာ - <https://www.pointmyanmar.org/en/video/sustaining-our-land>

စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်များအပေါ်

ဌာနေတိုင်းရင်းသားများရဲ့အမြင်

စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်များအပေါ် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများရဲ့အမြင် ဗွီဒီယိုအား ကြည့်ရှုရန် အင်တာနက်လိပ်စာ - <https://www.pointmyanmar.org/en/video/leaving-no-one-behind>

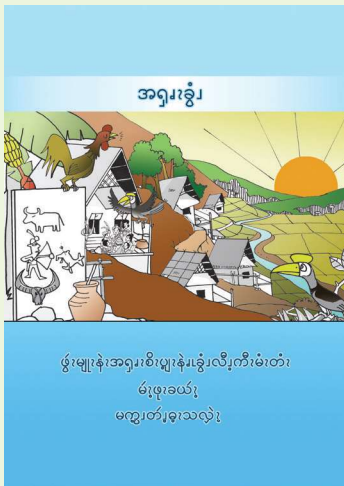
ဌာနေတိုင်းရင်းသားများအတွက်

လွတ်လပ်သော၊ ကြိုတင်အသိပေးတိုင်ပင်မှုနှင့်

လူထုသဘောထားရယူမှု

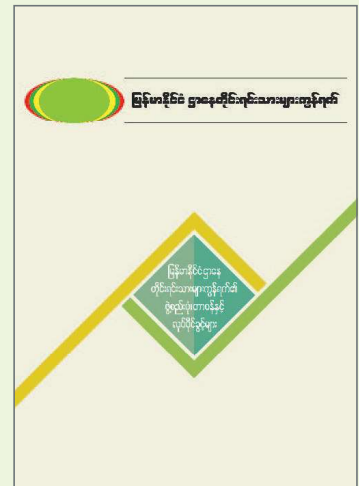

ဌာနေတိုင်းရင်းသားများအတွက် လွတ်လပ်သောကြိုတင်အသိပေးတိုင်ပင်မှုနှင့် - <https://www.youtube.com/watch?v=9d4ipmG2V7I&t=2s>

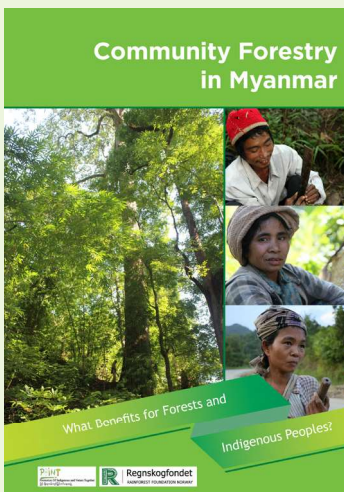
အရှိချင်းရိုးရာ
ပုံပြင်စာအုပ်

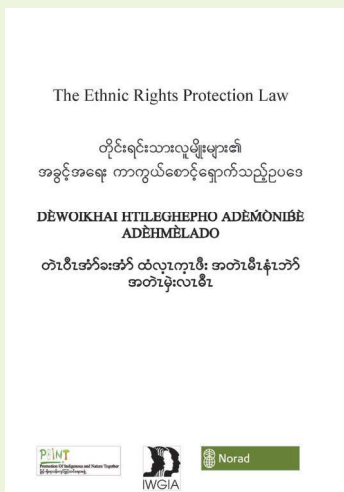
FPIC ရုပ်ပြကတွန်း
(အရှိချင်းဘာသာစကားဖြင့်)

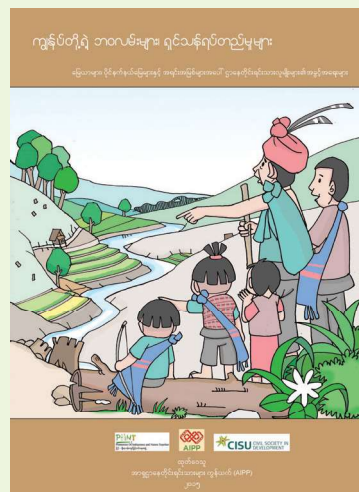
မြန်မာနိုင်ငံဌာနေတိုင်းရင်းသားကွန်ယက်၏
ဖွဲ့စည်းပုံ၊ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

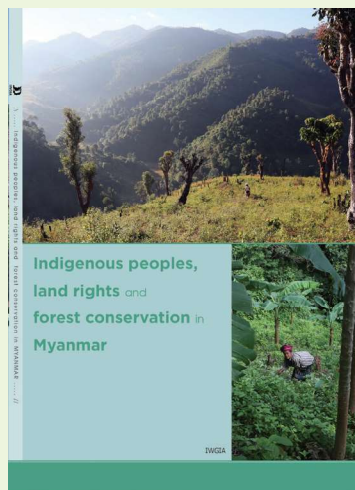
Community Forest
in Myanmar research book

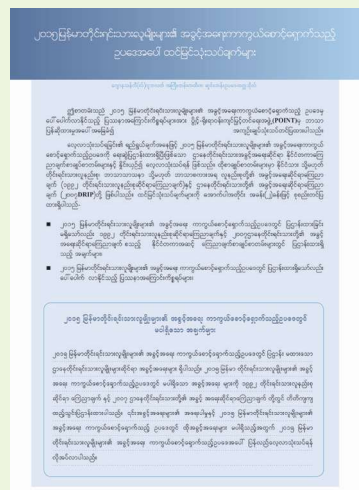
တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး
ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် ဥပဒေ
(ဂယ်ဘား ဘာသာစကားဖြင့်)

ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ ဘဝလမ်းများ၊ ရှင်သန်
ရုပ်တည်မှုများ ရုပ်ပြကတွန်းစာအုပ်

Indigenous Peoples, land rights and
forest conservation in Myanmar

၂၀၁၅ မြန်မာတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏
အခွင့်အရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့်
ဥပဒေအပေါ် ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်များ

A THREATENED IDENTITY:
Social Structure and Traditional Leadership in Cho Chin Society before Christianity

Salai Myochit

University of Myanmar's Development RESEARCH REPORT No. 02

POINT, Norad, RCD, IDRC, CRDI

A Threatened Identity:
Social Structure and Traditional Leadership in Cho Chin Society before Christianity

မှတ်စုစာအုပ်

NOTE BOOK

တာဝန်ခံမှုမှတ်စုစာအုပ်

The National Biodiversity Strategy and Action Plan and Indigenous Peoples in Myanmar

The National Biodiversity Strategy and Action Plan (NSBAP) of Myanmar provides the national guiding framework for the conservation and sustainable management of biodiversity. The NSBAP was first developed in 2011, and in 2015 it was updated through a series of consultations and workshops at the national and regional level to incorporate new data and reflect new threats and opportunities brought by the changing political situation in Myanmar.

Myanmar's NSBAP is organized around the Aichi Biodiversity Targets, 20 global targets that were agreed upon at the 10th Conference of Parties (COP) to the Convention on Biodiversity (CBD) in Nagoya, Japan, in 2010. Myanmar, along with the other signatories of the CBD, has a commitment to contribute to these global targets by developing and implementing national targets set in the NSBAP. The Aichi Biodiversity Targets are designed to address the direct causes and underlying drivers of biodiversity loss, protect ecosystems, species, and genetic diversity, and promote the sustainable use of biodiversity.

The CBD recognizes the unique value of the traditional knowledge and practices of indigenous people and local communities for conservation in Article 8(j) and for sustainable use of resources in Article 10(c) of the Convention. Aichi Target 18 recognizes these values as a cross-cutting theme that should be integrated into the other targets. This includes recognizing community management of forests, freshwater and marine fisheries, and conservation areas and recognizing customary tenure. Traditional knowledge has a key role to play in researching and maintaining agricultural biodiversity, and the Nagoya Protocol (another agreement under the CBD and Target 18) protects the ownership of traditional knowledge over genetic resources.

The NSBAP can be downloaded in Burmese and English at: <https://www.biodiversityactionplan.gov.mm/>

The Aichi Targets (2011-2020) were adopted in decision X/2 as part of the revised and updated Strategic Plan for Biodiversity.

Aichi Biodiversity Target 18: "Subject to its national legislation, respect, promote and maintain knowledge, innovation and practices of indigenous and local communities embodying traditional lifestyles relevant for the conservation and sustainable use of biological diversity and promote their wider application with the approval and involvement of the holders of such knowledge, innovation and practices and encourage the equitable sharing of the benefits arising from the utilization of such knowledge, innovation and practices"

Aichi Biodiversity Target 18: "Subject to its national legislation, respect and encourage customary use of biological resources in accordance with traditional cultural practices that are compatible with conservation or sustainable use requirements."

The National Biodiversity Strategy and Action Plan and Indigenous Peoples in Myanmar

REDD+ and Women's Rights

Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation (REDD+) is an international initiative to fight climate change by protecting, sustainably managing, and regenerating forests. REDD+ was established through negotiations of the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) as a way to generate funding to keep forests standing and sequestering carbon. REDD+ implementation includes both reviewing policies and laws that drive deforestation and directly paying forest owners to create incentives for them to protect or regenerate forests.

The Ministry of Natural Resources and Environmental Conservation (MONREC) is leading the government initiative to develop a REDD+ national strategy that is suited to the current national context and in line with international commitments. National safeguards are also being developed as part of this process, including to recognize customary tenure and to ensure the full and effective participation of indigenous peoples and women in all stages of REDD+.

The Paris Agreement states that when taking action to address climate change, including REDD+, all parties should "respect, promote and consider their respective obligations on human rights, the right to health, the rights of indigenous peoples, local communities, migrants, children, persons with disabilities and people in vulnerable situations and the right to development, as well as gender equality, empowerment of women and intergenerational equity".

The Paris Agreement and COP16, which includes agreements on REDD+ and safeguards, recognize that REDD+ should be gender-responsive, women should have access to capacity building, and there should be full and effective participation of local communities which includes women. By recognizing CEDAW and UNDRIP, the safeguards also include the right of indigenous peoples to their land, FPIC, the right of women to participate in policy development and rural development planning, and equal rights to property between married spouses. The UN-REDD+ program technical guidance on implementing REDD+ suggests that REDD+ should not just safeguard against negative impacts but actively work to for women's empowerment and to strengthen women's rights.

UNFCCC REDD+ Safeguards

In order to address the potential risks of REDD+, seven safeguards were included in the Cancun Agreement at the 16th Conference of Parties (COP16) held 2010. As a party to the UNFCCC, Myanmar is responsible for promoting and supporting these safeguards as it prepares for and implements REDD+.

Myanmar is also directed to establish a national safeguard information system (SIS) to track how it is addressing safeguards in policies, laws, and regulations, and how the safeguards are being respected and implemented in practice.

The safeguards are non-binding guidance to countries developing REDD+ national strategies, but donors and funding mechanisms may hesitate to support REDD+ in countries that are not promoting safeguards. REDD+ safeguards are also essential for developing a

REDD+နှင့် အမျိုးသမီးများ၏ အခွင့်အရေးများ

REDD+ Safeguards in Myanmar

"Parties should when taking action to address climate change, respect, promote and consider their respective obligations on human rights, the right to health, the rights of indigenous peoples, local communities, migrants, children, persons with disabilities and people in vulnerable situations and the right to development, as well as gender equality, empowerment of women and intergenerational equity".

Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation (REDD+) is an international initiative to fight climate change by protecting, sustainably managing, and regenerating forests. REDD+ was established through negotiations of the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) as a way to generate funding to keep forests standing and sequestering carbon. REDD+ implementation includes both reviewing policies and laws that drive deforestation and directly paying forest owners to create incentives for them to protect or regenerate forests. A successful REDD+ program is effective at sequestering carbon, efficient at making use of funds for the greatest impact, and equitable in sharing the benefits as well as protecting the poor and marginalized from risk.

UN-REDD+ has developed tools and guidance for countries establishing their REDD+ programs. The Social and Environmental Principles and Criteria (SEPC) and the Country Approach to Safeguards Tool (CAST) are designed to assist developing safeguards.

REDD+ Safeguards

In the Cancun Agreement, the safeguards for REDD+ are as follows:

Other undertakings the activities referred to in paragraph 70 of this decision, the following safeguards should be promoted and supported:

(a) That actions complement or are consistent with the objectives of national forest programmes and relevant international conventions and agreements

The most relevant international conventions are the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW), UNDRIP, and the Convention on Biological Diversity (CBD). CEDAW commits countries to take steps to end discrimination of women in all forms and recognize the rights of women in politics and work, family life, health, property, and education. CEDAW also specifically recognizes the importance of women in rural development and the right of women to take part in policy discussions and rural development planning.

Countries are encouraged to promote and support these safeguards and are responsible for establishing a national safeguard information system (SIS) that will transparently document:

1. How the safeguards are being respected in policies, laws, and regulations
2. How the safeguards are being implemented

မြန်မာနိုင်ငံတွင် REDD+ ဆိုင်ရာ တာဝန်ခံမှုမှတ်စုစာအုပ်

Myanmar's Climate Change Commitments and Indigenous Peoples' Rights

Myanmar is known for its cultural and biological diversity, with a long coastline, four river basins, and forests covering the direct center of the country and the movement of people along the borders it shares with India, China, Thailand, Laos, and Bangladesh. The country is known for its rich endowment of natural resources, including natural rubber, teak, jade, minerals, and oil and natural gas. Ethnic groups living in Myanmar include Karen, Kachin, Chin, Shan, Kayah, Mon, and many others. After decades of civil war, ethnic groups have been seeking a political and economic transition, including holding elections in 2015.

The government of Myanmar signed the Paris Agreement on 22nd April, 2016. Myanmar is currently developing a National Determined Contribution (NDC), outlining its voluntary national target for mitigating climate change based on the Intended NDC (INDC) which was submitted at COP21 in 2015.

The following recommendations are based on a consultation workshop that the indigenous people (IP) network, Promotion of Indigenous and Nature Together (POINT) organized on 2 October 2017 with civil society and local community representative from around the country.

NDC Development and Implementation

"Parties should when taking action to address climate change, respect, promote and consider their respective obligations on human rights, the right to health, the rights of indigenous peoples, local communities, migrants, children, persons with disabilities and people in vulnerable situations and the right to development, as well as gender equality, empowerment of women and intergenerational equity".

The Paris Agreement (COP21)

For equitable and effective implementation of Myanmar NDC in line with the Paris Agreement:

- Include communities in the NDC to recognize the rights of indigenous peoples and local communities, women, and other vulnerable or marginalized groups in all climate change mitigation and adaptation actions
- Ensure the full and effective participation of these groups, including indigenous peoples, local communities, and women, in the development and implementation of the NDC.
- Establish a national-level platform for local communities and indigenous peoples to share knowledge, skills, and technology to help shape the development and implementation of the NDC, and to coordinate with the equivalent UNFCCC international platform that was established in COP21.
- Coordinate targets, strategies, and mechanisms within the forest sector (including REDD+, EIT, and FLEG), the energy sector, and across sectors.

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ တတိတဝတ်များနှင့် ဌာနတိုင်းရင်းသားများ၏ အခွင့်အရေးများ

POINT
Promotion Of Indigenous and Nature Together
ပွင့်-စို-ရာဝန်းကျင်ဖြင့်တင်ရေးအဖွဲ့

ပွင့် (ရိုးရာဝန်းကျင်ဖြင့်တင်ရေးအဖွဲ့)

အမှတ် (၆၈၇)၊ ကြို့ကုန်း ဂလမ်း(တောင်)၊ အရှေ့ကြို့ကုန်း၊ အင်းစိန် - ရန်ကုန်။

ရုံးဖုန်း / ၀၉-၂၅၄ ၂၅၉ ၄၉၄

ဖေ့(စ်)ဘွတ်လိပ်စာ / <https://www.facebook.com/PromotionOfIndigenousandNatureTogether>

အင်တာနက်လိပ်စာ / www.pointmyanmar.org

အီးမေးလ် / point.org.mm@gmail.com